

DRAUGAS

2ND CLASS MAIL
May 3, 1995

THE LITHUANIAN WORLD — WIDE DAILY

Vol. LXXXVI Kaina 50 c.

TREČIADIENIS — WEDNESDAY, GEGUŽĖ — MAY 3, 1995

Nr. 85

LDDP nori susigražinti „Valstiečių laikraštį“

Vilnius, balandžio 26 d. (LR) — LDDP ketina susigražinti „Valstiečių laikraštį“, rašo Kęstutis Jauniškis „Lietuvos ryte“. Vyriausybė parengė nutarimo projektą „Dėl kai kurių Lietuvos Respublikos vyriausybės nutarimų „Valstiečių laikraštis“ leidinio klausimu pripažinimo netekusiais galios“. Projekte, be kita ko, numatoma panaikinti 1991 m. rugpjūčio 27 d. Gedimino Vagnoriaus vyriausybės priimtą nutarimą, kuriuo „Valstiečių laikraštis“ steigėjų teisės perduodamos Žemės ūkio ministerijai.

Ši nutarimą G. Vagnoriaus vyriausybė priėmė vykdydama Aukščiausiosios Tarybos 1991 m. rugpjūčio 22 d. nutarimą „Dėl Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl LKP (SSKP) turto paėmimo“ įgyvendinimo“. Išgaliojus šiam nutarimui, „Valstiečių laikraštis“ steigėjais tapo Žemės ūkio ministerija, redakcijos kolektyvas, Žemdirbių Sąjūdis, Ūkininkų Sąjunga ir Žemės Savininkų Sąjunga. Žemdirbių Sąjunga, būdama opozicijoje tuometinei valdžiai, akcijų atsisakė.

Buves „Valstiečių laikraštio“ redaktorius, Seimo LDDP frakcijos narys Vladas Būtėnas „Lietuvos ryto“ žurnalistui pasakė, kad LDDP kreipėsi į Valstybės kontrolės departamentą ir Spaudos kontrolės valdybą, kad būtų patikrinta, ar „Valstiečių laikraštis“ buvo privatizuotas teisėtai. Pasak V. Būtėno, laikraštis priklausė Lietuvos Komunistų Partijai, po to pagal galiojančius įstatymus tapo LDDP leidiniu, o vėliau G. Vagnoriaus vyriausybės nutarimu buvo perduotas Žemės ūkio ministerijai. Būtėnas teigė, kad pakeisti laikraščio statusą galėjo tik teismas.

V. Būtėnas pareiškė, jog nei patikrinimo išvadų, nei vyriausybės nutarimo projekto nėra matęs. Paklaustas, koks

bus „Valstiečių laikraščio“ statusas, jeigu vyriausybė priims nutarimo projektui, V. Būtėnas atsakė, kad laikraštis neatitiks dabartinei valdžiai partijai LDDP. „Tai yra privatizavimo teisėtumo, o ne išvalstybinimo problema“, sakė pašnekovas. Jo nuomone, norint pakeisti laikraščio statusą, reikėtų keisti įstatymus.

Seimo LDDP frakcijos seniūno pavaduotojas Justinas Karosas sakė, kad LDDP žinojo, jog „Valstiečių laikraštis“ buvo privatizuotas nesilaikant įstatymų. „Tuo metu tylėjome, nes nenorėjome kelti politinio triukšmo. Bet dabar, kai triukšmą sukėlė jie ir remia jie (opozicija — Red.) yra proga šį dalyką atstatyti įstatymiškai“, sakė J. Karosas.

Paklaustas, ar laikraštis vėl atiteks LDDP, J. Karosas atsakė, kad „kaip ir buvo, jis įstatymiškai lieka mūsų turtas, o po to mes spėsime, ką su juo daryti: galbūt kam nors perduosime ar padovanosime“. „Atstatykime teisybę, jeigu to dalyko prašo kai kurie žmonės“, sakė Justinas Karosas. Jo nuomone, iškilus Lietuvos Komunistų Partijos turto likimo problemai, atsirado gera proga išsiaiškinti „Valstiečių laikraščio“ privatizavimo teisėtumą.

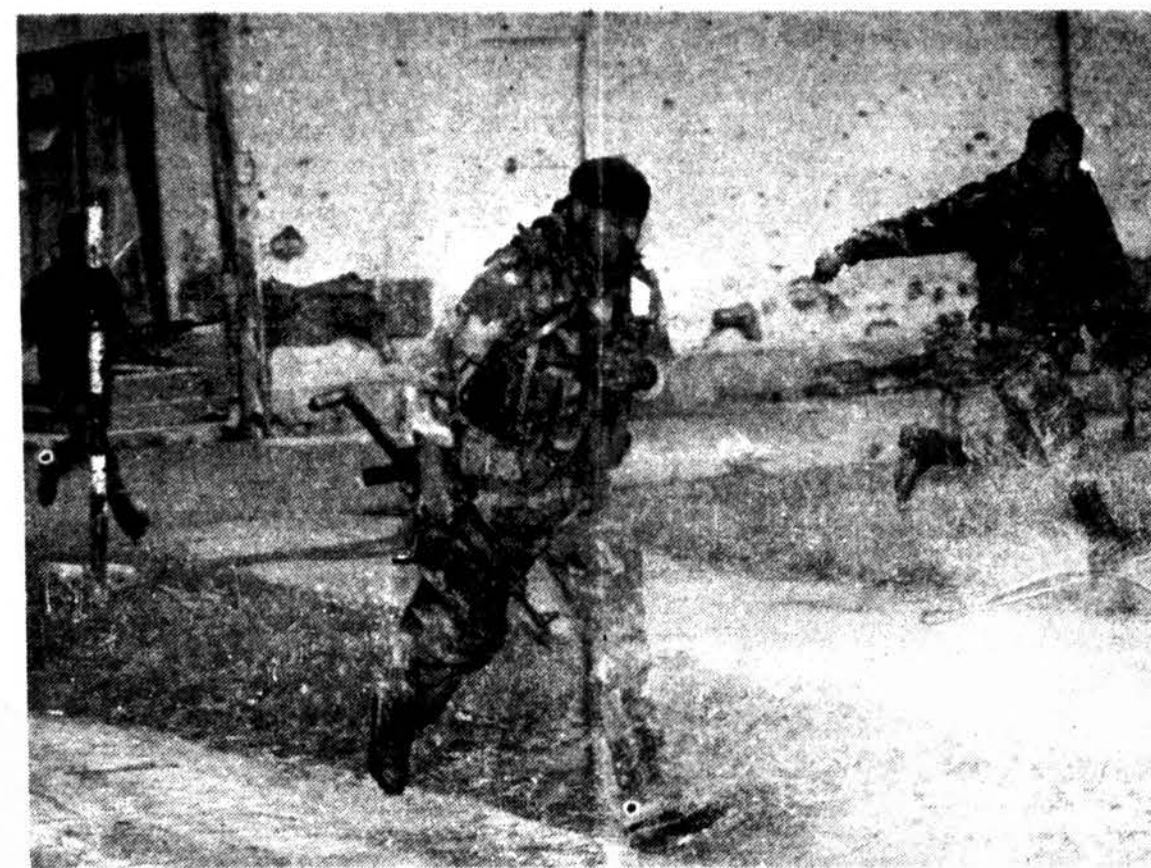
Paklaustas, ar valdančioji partija neketina peržiūrėti ir kitų laikraščių statuso, J. Karosas atsakė neigiamai. Į klausimą, ar LDDP nebijo dar vieno skandalo, frakcijos seniūno pavaduotojas atsakė, jog į partijos turto likimą 1991 metais buvo žiūrima per padidinamąjį stiklą, todėl „jeigu norima įstatyminės tvarkos tuo pasiūlymu, kurį išskėlė „Respublika“, tai mes ją bandykime atstatyti įstatymiškai. Be to, esu įsitikinęs, kad jokio kitokio triukšmo dėl partijos turto net neįsikiš“. Du kartus per savaitę 103,000 egzempliorių tiražu leidžiamas „Valstiečių laikraštis“ vyriausiojo redaktoriaus pavaduotojas L. Jurska sakė, kad 1992 m. birželio 28 d. Aukščiausiasis Teismas paliko galioti Vilniaus miesto pirmosios apylinkės teismo sprendimą, jog „Valstiečių laikraščio“ statusas buvo pakeistas teisėtai. Į teismą pakreipė LDDP. „Jeigu mus nacionalizuos, tai išgarsėsime, nes būsim pirmieji. Mes remsimės Aukščiausiojo Teismo sprendimu, nes privatizavome turta, kuris priklausė Lietuvos Komunistų Partijai“, sakė L. Jurska.

Seimo Tėvynės Sąjungos frakcijos seniūnas Andrius Kubilius sakė, kad „Valstiečių laikraščio“ nacionalizavimo neverta net komentuoti — „LDDP elgiasi kaip žveriuokas, užspaustas į kampą“.

Rusija nori apdovanoti iš Lietuvos išdo

Vilnius, balandžio 28 d. (Elta) — Rusijos ambasadorius Lietuvoje Nikolaj Obertyšev balandžio 28 d. įteikė 50-to Pergalės jubiliejaus medalius pirmiesiems šimtui Lietuvoje gyvenančių „Didžiojo Tėvynės karo“ veteranams.

Tačiau, norėdama apdovanoti 15,000 Lietuvoje gyvenančių karo veteranų pensininkų vien-

Kroatijos kariai bėga slėptis Jasenovač mieste, jį užpuolus serbams sukilėliams. Nuo 1991 m. jį valdė serbų sukilėliai, bet kroatai jį atsiėmė masiniu puolimu gegužės 1 d., kai peržengdami Jungtinių Tautų nustatytą paliaubų liniją ėmėsi jį atsiimti iš serbų, naudodami tankus, artileriją ir kovinius lėktuvus. Nors kroatai puolimą pavadino tik ribotu „ypatingų policijos pajėgų“ ejuimu, juo buvo sulaužyta 1994 m. kovo 29 d. serbų ir kroatų pasirašyta „nuolatinė paliaubų“ sutartis, kuriai tarpininkavo JAV. Puolimui kroatai panaudojo 2,500 dalinių, puolančių iš rytų ir vakarų. Juos atremdami, serbai apšaudė du kroatų miestus ir paėmė belaisviais 115 Jungtinių Tautų kareivių bei civilių policininkų rytinėje Krajinos srityje. Prasidėjus kroatų puolimui atsiimti rytinę Slavoniją, apie 2,000 Jungtinių Tautų taikos palaikytojų bėgo slėptis, o Jungtinių Tautų įgaliotinis šiai sričiai pradėjo pasitarimus su aukštais Kroatijos ir serbų pareigūnais, stengiantis užtikrinti, kad šie puolimai neišvystytų tikrą karą.

Z. Brzezinski: Vakarai nenori antirusiškų kalbų

Vilnius, gegužės 1 d. (Elta) — Naujausiomis NATO narėmis gali tapti Lenkija, Čekija, ir Vengrija. Baltijos šalys — iškart po jų. Lietuvos interesus: negasinti europiečių antirusiškais kalbomis, remti NATO plėtimąsi, pasakė garsus politikas Zbigniew Brzezinski balandžio 30 d. surengtoje tarptautinėje konferencijoje „Iš komunizmo į demokratiją: Lenkijos ir Lietuvos paskirtis“.

Buves JAV prezidento Jimmy Carter patarėjas Z. Brzezinski taip pat pažymėjo, kad euro-

piečiai nenori, kad NATO plėtimaisi įgaugtų antirusišką pobūdį, todėl „antirusiškos“ mūsų politikų kalbos objektyviai padeda Maskvos diplomatai, jis sakė.

Keturios dienos atvykęs į Lietuvą, Z. Brzezinski gegužės 1 d. susitiko su Lietuvos prezidentu Algirdu Brazausku, Seimo pirmininku Česlovu Juršėnu, Užsienio reikalų ministru Povilu Gyliu, Vilniaus universiteto rektoriumi Rolandu Pavilioniu ir akademine visuome-

Lietuvos delegacija Kolumbijoje

Vilnius, gegužės 1 d. (Elta) — Kolumbijos sostinėje Bogota su oficialiu vizitu besilankanti Lietuvos Respublikos delegacija susitiko su šios šalies politiniais vadovais.

Penktadienį vakare ministro pirmininko Adolfo Šlezevičiaus vadovaujamą Lietuvos vyriausybės delegaciją priėmė Kolumbijos Respublikos prezidentas Ernesto Samper Pizano. Susitikime buvo aptarti dvišaliai bendradarbiavimo klausimai, tarptautinės problemos.

Vėliau Kolumbijos užsienio reikalų ministras Camilo Reyes Rodriguez ir Lietuvos Užsienio reikalų ministerijos sekretorius Albinas Januška pasirašė kultūrinio bendradarbiavimo tarp Lietuvos ir Kolumbijos Respublikų sutartį. Ji pasirašyta penkeriems metams su galimu pratęsimu, numato pasikeitimą meno kolektyvais, ryšius tarp aukštųjų mokyklų, sporto varžybų rengimą.

Lietuva kovo mėnesį aplenkė savo kaimynės ir pagal kai kuriuos kitus augimo rodiklius. Pavyzdžiui, kovo mėnesį Lietuva pardavė arba išsiuntė 30% daugiau pramonės produkcijos, negu vasario mėnesį, o Latvijoje — 20%. Tačiau palyginti su vasario mėnesiu infliacija sumažėjo visose keturiose valstybėse.

Lietuva kovo mėnesį aplenkė savo kaimynės ir pagal kai kuriuos kitus augimo rodiklius. Pavyzdžiui, kovo mėnesį Lietuva pardavė arba išsiuntė 30% daugiau pramonės produkcijos, negu vasario mėnesį, o Latvijoje — 20%. Tačiau palyginti su vasario mėnesiu infliacija sumažėjo visose keturiose valstybėse.

Prezidentas pasveikino su Gegužės 1-ąja

Vilnius, gegužės 1 d. (Elta) — Prezidentas Algirdas Brazauskas pasveikino šalies darbininkus su Gegužės pirmąja. Reguliariame pirmadienio pokalbyje per Lietuvos radiją, jis pažymėjo, kad ši diena švenčiama daugelyje pasaulio, ypač Europos, šalių. „Tai ne milijonierių, o dirbančių žmonių šventė“, sakė prezidentas. „Nuosavybės pagrindas yra darbas“ pabrėžė Algirdas Brazauskas.

Jis priminė Vatikano II susirinkimo dokumentus, kuriuose pažymima, kad darbas yra aukštesnis dalykas už kitus ekonominio gyvenimo elementus.

Balandžio 11 d. Vilniaus meru buvo išrinktas Alis Vidūnas (kairėje), o balandžio 13 d. Kauno meru išrinktas Rimantas Tumosa (dešinėje). Abu priklauso Tėvynės Sąjungos (Lietuvos Konservatorių) partijai.

Sakalas: LDDP kerštuoja spaudai

Vilnius, balandžio 28 d. (Elta) — „Valstiečių laikraščio“ privatizavimo teisėtumą pripažino Aukščiausiasis Teismas, todėl valdančios partijos pastangos susigražinti jį neturi jokio pagrindo, mano Socialdemokratų Partijos vadas Aloyzas Sakalas. Jis kritikavo valdančios daugumos veiksmus, kurių jį ėmėsi,

Baltijos Asamblėja neigiamai įvertino Lietuvos ir Latvijos nesutarimą

Vilnius, balandžio 24 d. (BNS) — Grįžęs iš Rygoje vykusio Baltijos Asamblėjos posėdžio, šios organizacijos pirmininko pavaduotojas Egidijus Bičkauskas sakė, kad kitamet numatoma rengti bendrą Baltijos Tarybos ir Šiaurės Tarybos posėdį bus „milžiniškos reikšmės politinis įvykis“.

Apie numatomą tokią renginį oficialiai paskelbta savaitgalį Rygoje vykusioje 6-ojoje Baltijos Asamblėjos sesijoje bei pirmajame Baltijos Tarybos posėdyje. E. Bičkauskas balandžio 24 d. spaudos konferencijoje Vilniuje sakė, kad neatmetama galimybė bendrą Baltijos ir Šiaurės Tarybų posėdį surengti Vilniuje. Tačiau tam reikia Lietuvos prezidento ir vyriausybės sprendimo, nes iškyla net ir viešbučių problema.

Tokiame posėdyje dalyvautų 200 parlamentarų iš Šiaurės šalių (Danija, Islandija, Norvegija, Suomija, Švedija) 60 parlamentarų iš Baltijos valstybių, taip

pat aštuonių šalių premjerai ir užsienio reikalų ministrai. Nors tokį bendrą posėdį norėtų surengti Ryga, Vilnius jį pretenduoja dėl kitų metų balandžio mėnesį Lietuvoje vyksiančio Baltijos Tarybos posėdžio. Gruozijos pradžioje Baltijos Asamblėja vyko Talline.

Egidijaus Bičkausko nuomone, Vilniuje galima būtų surengti Baltijos Tarybos posėdį, o antrą dieną — bendrą Baltijos Tarybos ir Šiaurės Tarybos posėdį.

Komentuodamas Rygoje vykusią sesiją, Bičkauskas pažymėjo ir aktyvejančią praktinį Baltijos Asamblėjos bendrą darbą su Benelukso šalimis (Belgija, Olandija ir Liuksemburgas). Pirmasis susitikimas su Benelukso šalių parlamentarais teisininkais numatytas rudenį. Jame būtų aptariami įstatymai bei Baltijos šalių dalyvavimo Šengeno sutartyje galimybės. (Šengeno šalys savo tarpe panaikino sienų kontrolę).

Kalbėdamas apie Lietuvos ir Estijos jūrų sienos problemas su Latvija, E. Bičkauskas pažymėjo, kad buvo atsisakyta parengto rezoliucijos projekto bei kreipimosi į trečiąsias šalis. Pasak Seimo vicepirmininko, neigiamai buvo įvertinta tai, kad šalių vyriausybės tarpusavyje ėmė susirašinėti notomis Latvijos premjeras Maris Gailis pažadėjo, kad vyriausybės iškilusius problemas išspręs pats. Bičkauskas taip pat pastebėjo, kad Rusija mėgina labai išpūsti šiuos nesutarimus.

Baltijos šalių integracija, Seimo vicepirmininko nuomone, vyksta „normaliu tempu“, nors norėtųsi, kad viskas vyktų greičiau. Egidijus Bičkauskas pažymėjo, kad naujojo Estijos delegacijos vadovo Arnold Ruutelo pozicijos nuo ankstesniojo vadovo Ulo Nugi nesiskiria, o pastarasis buvo Baltijos vienybės šalininkas. Bičkausko nuomone, negalima kalbėti apie bendrą Estijos skeptiškumą Baltijos vienybės atžvilgiu, o tik apie tokių atskirų tos šalies parlamentarų nuomonę.

Kaune rasta neteisėtai gautos nuosavybės

Vilnius, balandžio 28 d. (Elta) — Surengęs pirmąją spaudos konferenciją naujas Kauno meras Rimantas Tumosa, be kita ko, pažymėjo, kad naujoji miesto vadovybė, perimdama darbą, kai kuriuose skyriuose randa tikslintinos informacijos. Kaip pavyzdį meras paminėjo, jog yra firmų, nekonkursu tvarkai gavusių žemės sklypus bei pasizadėjusių perkelti miesto reikmėms tam tikras sumas, tačiau to nepadariusių. Taip pat dėl kol kas neiškių priežasčių i nebiudžetinį miesto fondą nepateko 2,713,246 litų.

KALENDORIUS

Gegužės 3 d.: Šv. Pilypas ir Jokūbas, apaštalai; Aleksandras, Juvenalis.

Gegužės 4 d.: Florijonas, Antanina, Berzas, Mintautė. 1902 m. gimė visuomenininkas, ateitininkas Pranas Dielninkaitis.

SKAUTYBĖS kelias

Redaktorė j.v.s. Irena Regienė

KAZIUKO MUGĖ WASHINGTONE

Balandžio pirmąjį sekmadienį Washingtono ir apylinkių lietuvių sutraukė visų laukiama tradicinė Kaziuko mugė. Nors ir šalta, bet saulėta balandžio 2-ros dienos popietė, pasipuošusi vyšnių žiedais ir geltonais narcizais, papuošė ir laukiama mugę bei susirinkusių dalyvių nuotaiką. Mugė dar praturtino ir atsilankę garbingi svečiai — buvęs JAV ambasadorius Lietuva Darryl Johnson ir jo žmona, Lietuvos ambasadorius dr. A. Eidintas, Birutė Eidintienė ir jų sūnus Donatas, A. ir R. Rimai, Baltimorės radijo valandėlės vedėjas Laskauskas su žmona, kun. K. Pugetičius ir Šv. Elzbičos parapijos klebonas Fr. Macfarlan, kurio mokyklos salėje jau kelinti metai iš eilės ši mugė vyksta.

Jauki salė, su baltomis staltiesėmis apdengtais stalais ir gelių puokštemis visur, rodė skautų ir skaučių kruopštumą ir pasipuošimą, o šonuose sustatyti stalai, su įvairiais muginukais bei tautodailininkų darbais, laukė pirkėjų.

Visus mugės darbus atliko skautės Židnietės ir skautai akademikai, nes jau keli metai Washingtono Kaziuko mugėse nebematoma išsiriavusių jaunųjų skautų bei skaučių. Tai skaudus reginys, bet reikia tikėti, kad tai tik laikinas, nes i mugę atsilankė ir jaunų šeimų su augančiais vaikučiais, kuriems už kelių metų ši skautų organizacija bus taip pat svarbi, kaip visiems tiems, kurie su-ruošė šią mugę.

Mugė vadovavo nenuilstanti skautų organizacijos darbuotoja v.s. fil. Meilė Mickienė ir jos pavaduotoja Regina Liogienė. Virtuvės darbus atliko skautai akademikai su ps. fil. Danute Hoffmanniene ir fil. Algijū Šilu priešaky. Sesė Vida Čejauskienė tvarkė kavinę, kuri šioje mugėje buvo tikrai pasigėrėtina su savo puikiais tortais ir kitais kepiniais.

Mugę praturtino vietinio tautodailininko Mindaugo ir sesės Irenos Jankauskų stalas su medžio drožiniais ir gintaro pavaisais. Ados Vodopolaitės nuostabių margučiai-velykaičiai, kurių marginimą ji prie stalo net ir rodė demonstravo. Sesės Aldonos Simanavičienės tautiniais drabužiais papuoštos leles, Laimos Simanavičienės sukurti papuošalai. Prie sesės

Aldonos stalo buvo malonu matyti svečių iš Lietuvos, jos pusbrolių, žymų liudies meistrą Pelečkį, kurio rūpintojėliai puošia ne vieną išeivijos sodybą. Iš Baltimorės atvyko Algis Grintalis su savo gintaro dirbiniais ir A. Sakalauskas su medžio kūrybos darbais taip pat papuošė ir praturtino mugę.

Mugės programoje buvo ir nedidelė madų paroda. Iš Lietuvos atvykusi drabužių kūrėja Onutė Kujelienė, talkinama jaunų modeliutojų, rodė savo sukurtus drabužius. Tai buvo laisvos palaidinukės, sijonai ir suknelės, kuriuose atspindėjo Onutės laki vaizduotė naudojant lietuvišką liną, vilną bei natūralius medžio papuošalus.

Mugės komendantas buvo visuomet gerai nusiteikęs, buvęs Pasaulio Lietuvių Jaunimo sąjungos pirmininkas, ps. fil. Paulius Mickus. Paulius ne tik fizinius darbus atliko, bet jautėsi tikru šeiminku ir savo imponuojančiu balsu kvietė svečius vaišintis, atkreipti dėmesį į madų parodą, pravedė laimėjimus ir palaikė bendrą tvarką mugėje.

Mugės metu buvo renkami drabužiai, žaislai ir kitokios gėrybės Lietuvos našlaičiams ir vaikučiams su negalia. Ši Washingtono skautų Židnietė gerą darbą jau keli metai tvarko Teresė Landsbergienė, prisidedant visoms židnietėms. Mugės pelnas skiriamas Lietuvos našlaičiams ir daugia vaikėms šeimoms. Tai tikrai gražus tikslas įgyvendinant skautų šūkį „Dieviui, Tėvynei ir Artimui!“

Mugę praėjo pakilia nuotaika. Sesių Židnietė ir skautų akademikų įdėtas darbas buvo visu atsilankiusių įvertintas. Iki pasimatymo Kaziuko mugėje ateinančiais metais.

Sesė Elvyra

FILISTERIŲ SKAUTŲ S-GOS SKYRIŲ DĖMESIUI

Visi Filisterių Skautų sąjungos skyriai prašomi iki šių metų gegužės 31 d. atsiųsti narių sąrašus su pilnais adresais ir telefonų numeriais. Siunčiama nesenai išrinkta FSS pirmininkei s. fil. Vilijai Kerelytei, 7271 S. Harlem, Bridgeview, IL 60455. Telefonas (708) 594-0400.

Čikagos ir apylinkių skautai ir skautės š.m. kovo 25 d. ir balandžio 2 d. dalyvavę Lietuvių centre, Lemonte, vykusiose skiltininkų kursuose.

SKILTININKŲ KURSAI ČIKAGOS SKAUTIJAI

Dvidešimt šeši prityrę skautai, es ir jų skautai, es šįmet lankė Čikagos skautijai ruošus skiltininkų dviejų dienų kursus. Kursai vyko Lietuvių centre, Lemonte, šeštadienį, kovo 25 d. ir sekmadienį, balandžio 2 d. Kursus ruošė „Aušros Vartų“ „Kernavės“ tunto Mortos Zauniūtes vardo vyresniųjų skaučių būrelis, kuriam priklauso jaunosios vyresnės skautės ir kandidatės: sl. Audra Apke, kand. ps. Krista Augiūtė, sl. Dana Genčiūtė, sl. Milda Harris, sl. Jūlytė Plačaitė, sl. t. n. Larana von Braun, sl. Elytė Žukauskaitė ir sl. Rima Žukauskaitė.

Išpareigojusius kursus pravedė, sesės daug ruošėsi, kad įdomiai ir kūrybingai kursantus supažindinti su šiomis skautiškais temomis:

1. Skiltių sistema
2. Skiltininko vaidmuo skiltyje
3. Savigarba
4. Skautų ideologija

Visi kursantai entuziastingai dalyvavo kursuose, nekantriai laukdami savo vienetų sekančios savaitės, kurioje galės įgyvendinti naujai įgytas žinias. Mortos Zauniūtes būrelis sesės džiaugėsi galėjusios pravedti skiltininkų kursus, už ką nori labai padėkoti v.s. fil. Gintarui Plačiui, kuris jas paruošė vadovauti šiem kursams. Ačiū jam ir sesei v.s. Marytei Utz, kuri rūpinosi kursantų maitinimu skaniais užkandžiais.

vyr. skautė sl. kand.
Jūlytė Plačaitė

CLEVELANDO SKAUČIŲ ŽIDINIUI 25 METAI

Clevelando vyresniųjų skaučių Židinis nesenai šventė savo veiklos sidabrinę sukaktį. Šis darbų moterų būrys, vienon vieton suvedęs įvairaus amžiaus, įvairių interesų skautes, per visą savo gyvavimo nesvarstė ir nediskutavo tokių klausimų, kaip: „tai kam gi čia to reikia?“, „o kam iš to bus naudos?“ ir kt. Kai iškildavo reikalas, Židinis atsiliepė pozityviu darbu ir veikla.

Su atgimstančia pavasario gamta, atgimsta ir žmogus. Židnietės sukvietė didelį būrį žmonių į savo renginį — madų parodą „Dar kartą pavasarį“.

Pertraukos metu pasirodė ir jauniausios „Grandinėlės“ šokėjos ir Šv. Kazimiero liuanistinės mokyklos mokinės: Teresė Paškonytė, Kristina Paškonytė, Vaiva Bučmytė, Nida Degesytė, Aistė Degesytė ir Lina Beržinskaitė.

Po parodos svetainėje vyko vaišės. Kaip ir visų Clevelando renginių, puikią programą paruošė Nijolė Kersnauskaitė.

Dabartinė Židinio valdyba: Ingrida Bublėnė, Giedrė Kijauskienė, Liuda Apanienė, Paulina Mašiotienė ir Nijolė Kersnauskaitė.

TG

STOVYKLOS

Birželio 2 - 4 d. — Čikagos skautijos Jamboree '95.

Birželio 17 - 25 d. — Detroito skautijos stovykla Dainavoje, netoli Manchester, Mich.

Nuotr. Gintaro Plačo

VYDŪNO FONDE

Praejusią savaitę įvyko metinis Vydūno fondo atskaitomybės knygų patikrinimas, kurį atliko filisteriai: Vacys Garbonkus, Leonas Maskaliūnas ir Rita Penčyliėnė. Valdžios išdėninko Liūdo Ramanausko vedamos atskaitomybės knygos rastos pilnoje tvarkoje ir įrašai atitinka bankų balansus. Išdėninko pastangomis, studentai tvarkingai gražina studijų reikalams gautas beprocentines paskolas, o pinigai vėl panaudojami naujų paskolų teikimui. Tik liuanistiką studijuojantiems teikiama stipendija, kurių fondui gražinti nereikia. Tuo Vydūno fondas išsiskiria iš kitų fondų ir fondo lėšos yra panaudojamos kelis kartus. Visuomenės suaukoti pinigai yra atsakingai naudojami. Fondo pajamos 1994 m. pakilo 30%.

Metinis Vydūno fondo susirinkimas šaukiamas š.m. gegužės 15 dieną (pirmadienį), 7:30 v.v. Lietuvių centre esančioje Vydūno fondo būstinėje, 14911 E. 127th Street, Lemonte. Programoje: praėjusių metų apyskaitos tvirtinimas, 1995 metų darbo planai, tarybos narių rinkimas (kasmet perrenkama dalis narių, arba išrenkami nauji), svarstomi ir kiti Vydūno fondo einamieji reikalai.

Šiuo metu fondo tarybą sudaro 15 rinktų narių. Tarybai vadovauja pirmininkas fil. Leonas Maskaliūnas, pavaduotojas fil. Algirdas Stepaits ir sekretorė fil. Halina Plaušainienė.

Fondo valdybos plane numatyta 1995 metais išmokėti 47,400 dol. suma lietuvių studentų paskoloms, knygų leidimui ir jaunimo organizacijų remimui. Taip pat bus teikiama dvi metinės fondo premijos, pravaistos prel. J. Prunskio įsteigto fondo rašinių konkursas, remiama vydinistika, leidžiami kalėdiniai atvirukai ir kiti tikslai lietuvių išlaikymui.

VYDŪNO EX LIBRISŲ PARODA

Nesenai buvo atšvesta Vydūno 125 metų gimimo sukaktis. Ta proga buvo surengtas ex librisų konkursas, kuriame dalyvavo 106 dailininkai net iš 14 šalių: Australijos, Argentinos, JAV, Lenkijos, Rusijos, Ukrainos, Ispanijos, Italijos, Latvijos, žinoma, ir Lietuvos bei kitų valstybių. Toks tarptautinis susidomėjimas Vydūnu yra nuostabus reiškinys. Dabar paroda atkelia į JAV ir ji bus atidaryta gegužės 13 dieną Lietuvių centre, Lemonte. Paroda ruošia Meno galerija ir Vydūno fondas. Apie parodos atidarymą bus pranešta smulčiau. Visuomenė yra kviečiama parodos atidaryme dalyvauti.

V.M.

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$95.00. Foreign countries \$110.00. Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas matinant, pakvitavimai už gautas prenumeras nesuimami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokėti, pažymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumėra mokama iš anksto

	metams	1/2 metų	3 mėn.
JAV	\$95.00	\$55.00	\$35.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$110.00	\$60.00	\$40.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	\$55.00	\$40.00	\$30.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$60.00	\$45.00	\$35.00
Užsakant i Lietuvą			
(Air cargo)	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida	\$55.00		
Užsakant i užsienį			
oro paštu	\$500.00	\$250.00	
Tik šeštadienio laida	\$160.00	\$85.00	

Vyriausio redaktorė Danutė Bindokienė

Administratorius Pjūs Stončius

Moderatorius kun. Viktoras Rimšelis, MIC

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
• Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos priimamos, gavus prašymą ką nors skelbti.

• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00, šeštadieniais nedirba.
• Redakcija straipsnius taisy savo nuostata. Nesuadotų straipsnių nesauo. Prašome siunčiant pasilikti kopiją.

KELIONĖ BAIDARĖMIS LIETUVOJE

Pavieniai akademinių skautų sąjūdžio nariai liepos 3-5 d. organizuoja baidarių kelionę Lietuvoje. (3 dienas ir 2 naktis). Mūsų tikslas atgaivinti prof. Stepono Kolupailos ir Korp! Vytis tradiciją kasmet baidariuoti Lietuvos upėmis ir ežerais. Šiais metais baidariuosime tautiniame parke rytų Lietuvoje. Šiuo reikalu susiritys su Korp! Vytis ir ASD vadovais Lietuvoje. Teigiama atsiliepi j.s. ps. Henrikas V. Glosas ir, nors pavėluotai, t.n. Rasa Sprangauskaitė. Baidarės, maistas ir palapinės bus parū-

pintos. Reikia atsigabenti miegmaišius.

Čikagos grupė i Lietuvą išskrenda 27 birželio. ASS nariai ir skautai, norintieji prisidėti, nedelsiant kreipiasi i fil. v.s. Leoną Maskaliūną, 6 Brook Lane, Palos Park, IL 60464, tel.: (708) 361-5128.

Šiais metais baidariuokime LIETUVOJE!

L.M.

Dr. ALGIRDAS KAVALIŪNAS

Specialybė vidaus ir kraujo ligos

5540 S. Pulaski Rd.

Tel. 312-585-2802

Pirmd. 9 v.r. - 7 v.v., antrd., trečd. ir

penktid. 9 v.r. - 3 v.p.p.,

ketvd. 10 v.r. - 7 v.v. Šešt. ir kt.

dienomis reikalingas susitarimas.

Priima „Medicare Assignment“.

Sumokama po vizito.

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.

4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL

Pirmas apyl. su Northwestern-unto

diplomu, lietuviams sutarkys dantis už

prieinamą kainą. Pacientai priimami

absoliučiai punktualiai. Susitarimui

(kalbėti angliškai) tel. 708-422-8260

DR. A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS

3900 W. 95 St. Tel. (708) 422-0101

Valandos pagal susitarimą

Pirmd. 3 v.p.p. - 7 v.v. antrd. 12:30-3 v.p.p.

trečd. uždaroma ketvd. 1:30-3 v.p.p.

penktid. 9 v.r. - 12 v.p.p.

6132 S. Kedzie Ave., Chicago

(312) 776-9999 arba (312) 488-4441

DR. K. A. JUCAS

ODOS LIGŲ SPECIALISTAS

GYDO ODOS AUGLIUS, ŽAIZDAS IR

ISSIPLITUOJUS KOJŲ VENAS

KOSMETINĖ CHIRURGIA

Val. pagal susitarimą

DR. JOVITA KERELIS

Dantų Gydytoja

3315 W. 55th St., Chicago, IL

Tel. (312) 476-2112

9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL

Tel. (708) 598-8101

Val. pagal susitarimą

Tel. kabineto ir buto: (708) 652-4159

DR. P. KISIELIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

1443 So. 50th Ave., Cicero

Kasdien 1 iki 8 v.v.

išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. p.p.

DR. PETRAS V. KISIELIUS

INKSTŲ, PŪSLĖS IR PROSTATOS

gydymas bei chirurgija

172 Schiller St., Elmhurst, IL 60126

708-941-2808

Valandos pagal susitarimą

Vakara ir savaitgaliais tel. 708-834-1120

DR. S. LAL

SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS

7722 S. Kedzie, Chicago 60652

Tel. 312-434-2123

Pirmd. 2 v.p.p. - 7 v.v., antrd. 9 v.r. - 12

ketvd. 12 - 4 v.p.p.; penktid. 12 - 6 v.v.

Kab. Tel. (312) 471-3300

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.

KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS

7722 S. Kedzie Ave.,

Chicago, IL 60652

Cardiac Diagnosis, Ltd.

Marquette Medical Building

6132 S. Kedzie

Chicago, IL 60629

Tel. (312) 436-7700

RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.

S. PRASAD TUMMALA, M.D.

Širdies ir Kraujagyslių Ligos

Valandos pagal susitarimą

DR. ALGIS PAULIUS

ORTOPEDINES LIGOS

CHIRURGIA

1185 Dundee Ave., Elgin, IL 60120

Tel. (708) 742-0255

Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS

DANTŲ GYDYTOJA

9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL

1 mylia i vakarus nuo Harlem Ave.

Tel. (708) 598-4055

Valandos pagal susitarimą

Dr. RAIMUNDAS RUGINIS

Chiropraktinis gydymas nuo

nugaros, kaklo ir galvos skausmų

1025 Ogden Ave.

Lisle, IL 60532

Tel. 708-963-1410

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PŪSLĖS IR PROSTATOS

CHIRURGIA IR GYDYMAS

6132 S. Kedzie

Val. antrd. 2-4 v.p.p. ir ketv. 2-5 v.p.p.

Šešt. pagal susitarimą

Vizitai apmokami Medicare

Kabineto tel. (312) 776-2880

Namų 708-448-5545

Priklauso Holy Cross ir

Palos Community ligoninėms

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.

Specialybė — Vidaus ligų gydytojas

Kalbame lietuviškai

6165 S. Archer Ave. (prie Austin)

Valandos pagal susitarimą

Tel. (312) 585-7755

Žaslių tragedijos aukų pagerbimo metu š.m. balandžio 4 d.

Nuotr. Prano Abelkio

ŽASLIŲ TRAGEDIJOS AIDAS

PRANAS ABELKIS

(Pabaiga)

„Apdegusieji bėgo nuo gaisro kur papuola ir, netekę jėgų, klupo ir nebeatsikėlė. Ir lavonai, ir sužeistieji buvo tik iš pirmo ar antrojo vagonų. Iš trečiojo vagono, kuris stovėjo greta benzino cisternos, manoma, kad niekas neišsigelbėjo: liepsna staigiai plykstelėjo ir apėmė visą vagoną. Kiek tame vagone buvo keleivių, turbūt niekada nesužinosime. (...) Trečiasis vagonas taip sudegė, kad ir žmonių kaulų veik neliko, net pagal kaulų liekanas buvo neįmanoma suskaičiuoti aukų...“

„Vilniaus Elektromechanikos technikumui mokslėivis Arvydas Garnys iš degančių vagonų išnešė tris vaikus. Nepaisydamas mirtino pavojaus, komjaunuolis vėl grįžo prie traukinio gelbėti kitų keleivių, tačiau žuvo“. Taip rašiusi „Tiesa“, pranešdama, kad „Už drąsą ir pasiaukojimą gelbstint žmones ir gesinant gaisrą, SSRS Aukščiausiosios Tarybos prezidiumo vardu A. Garnys apdovanotas medaliu „Už narsumą gaisro metu“. Liepos 8 d. kaisiadoriečių laikraštyje „I komunistų“ išspausdinta informacija, kad „grupei rajono dirbančiųjų įteikti medaliai“. Apdovanotųjų sąrašas taktar nebuvo žaslėčio A. Garnio, nors apie vaikiną žygdarbi gaisro metu daug buvo kalbama. Tik kažkodėl jis į tą sąrašą nepateko.

Ilgai nedavė ramybės mintis, mėginti bet kokia kaina atskleisti Žaslių tragedijos paslaptį visuomenei. Tokia proga atsirado tik Atgimimo laikotarpis. Tad, gavus leidimą iš Lietuvos Respublikos Aukščiausiojo teismo pirmininko pavaduoto-

jo A. Pėstininko, teko susipažinti su archyvine Žaslių traukinių katastrofos byla. Po to apie tai kolega J. Laurinavičius knygutėje „Ugnies giltinė“ rašys: „Tuo metu nežinojau, kad ta pačia tema P. Abelkio redaguojamame ir leidžiamame laikraštyje „Sėkmadienis“ (Kaunas) buvo išspausdinta dar vienos autorės — Vandos Vasiliauskaitės dokumentinė apybraiža „Juodasis penktadienis ant begių“. Joje minima daug faktų, įvykių, kurie man nebuvo žinomi“.

Remdamiesi publikacija „Juodasis penktadienis...“, išspausdinta „Sėkmadienyje“ 1990 m. pabaigoje ir 1991 m. pradžioje (Nr. 1, 3) galima susidaryti bemaž pilną tragedijos ir buvusios sovietinės cenzūros vaizdą.

Žaslių tragedijos istorija prasideda 1975 m. balandžio 4-ąją, penktadienį. Rodos, tai buvo priešvėlykinis penktadienis, tad tądien iš Vilniaus į Kauną vyko labai daug žmonių. Todėl geležinkelio riedėję net du sukabinti keleivinių traukinių sąstatai.

Keleivinis dyzelinis traukinys Nr. 513 iš Vilniaus išvyko laiku. Buvo 4:38 val. p.p. Meteorologinės tarnybos pranešimu tądien užfiksuota: „Giedra. Matomas masas geras. Oro temperatūra — 8 laipsniai. Vėjo greitis 7 m per sek.“

Keleivinis traukinys, nemandamas greičio, artėjo prie Žaslių. Degė žalias šviesoforo signalas. Artimiausia stotis — Kasiadorys. Tačiau, traukiniui išnišius iš už posūkio, mašinistas Č. Tatolis kelyje pastebėjo klūtį. Greičio skalėje rodyklė buvo prie padalos 80 km/val. Bandė stabdyti, bet viskas įvyko akimirkiniu. Mašinistas, apimtas

LSSR Aukščiausiojo teismo baudžiamųjų bylų teisminė kolegija, pirmininkaujama S. Raziūno, 10 dienų dirbo, kol nustatė Žaslių avarijos kaltininkus — Pabaltijo geležinkelio Vilniaus apygardos dispečerį S. Urbonavičių ir Vilniaus apygardos geležinkelio ruožo kelių meistrą M. Šišką.

Stai kaip kruopščiai buvo paskaiciuoti avarijos geležinkelio materialiniai nuostoliai. Jų bendra suma sudaro 253,406 rublių 87 kapeikos (iš jų 42,234 rb. 38 kp. — ieškinyms nukentėjusiems, 196,000 rb. — dyzelinio traukinio nuostolių vertė po avarijos, 3,742 rb. 80 kp. — krovinių traukinio remontas, 711 rb. 64 kp. — medžiagos geležinkelio remontui, 6,185 rb. 60 kp. — atstatomųjų darbų vertė, 4,532 rb. 45 kp. — nuostolis už sudegusį benzina). Iš šių nuostolių sumos — 200,000 rb. priteista dispečeriui S. Urbonavičiui (jis nuteistas 13 metų kalėti), o 53,406 rb. 87 kp. — meistriui M. Šiškai (nuteistas 3 m.). Pastarajam vėliau šis piniginis ieškinyms atmetas, atsižvelgiant į šeimos pragyvenimo sąlygas.

Teismo nuosprendis buvo galutinis ir kasacine tvarka neapskundžiamas. Nežiūrint į tai, teisme gynėju buvęs Vilniaus I juridinės konsultacijos advokatas K. Motieka rašė skundą SSRS Aukščiausiojo teismo pirmininkui, konstatuodamas, kad „traukinių avarijoje 20 žmonių žuvo, 80 žmonių sužeista“, svarbiausia priežastimi nurodyta bėgų gedimas elektrinėje grandinėje. Nepadėjo ir S. Urbonavičiaus bendradarbių protestas SSRS generaliniam prokurorui R. Rudenko, kuriame abejojama LSSR Aukščiausiojo teismo nuosprendžiu: „Nubauti ne tikrieji kaltininkai“. Tuo labiau, kad 1976 m., kai nuteistieji bausmę atliko Pravieniškųjų kalėjime, SSRS susisiekimo ministerijos ir geležinkelio transporto profsąjungų laikraštyje „Gudok“ išspausdintame straipsnyje, kuriame profesionaliai išaiškintos avarijos Lietuvoje priežastys, su tokia išvada: „...Nelaimė įvyko todėl, kad pavidė technika, o ne žmonės!“

O kaip nubauti techniką? Reikėjo žmogaus. Juo tapo traukinių eismo tarnybos dispečeris S. Urbonavičius, kuris, 7 metus iškalbėjęs, vėl grįžo dirbti į geležinkeliečių kolektyvą, nes ieškinį reikėjo išmokyti (kas mėnesį buvo atskaičiuojama 20 proc. uždarbio).

Teismas visiškai nereagavo, kad tik po katastrofos Lietuvoje buvo išsiuntinėta daugybė raštų, su kuriais turėjo susipažinti kiekvienas geležinkelietis, vadovautis išleistomis instruk-

cijomis, kurias daugiausia paruošė sovietinės imperijos biurokratinės institucijos. Bet naujieji „dokumentai“ jokios itakos teismo nuosprendžiui jau nebeturėjo.

Panerių geležinkelio stotyje buvo suformuotas krovinių sąstatas iš 93 vagonų. Pagal traukinių judėjimo grafiką 4:17 val. p.p. dispečeris ji išleido iš Panerių. Traukinys turėjo važiuoti iki Palemono stoties. Bet ta pačia kryptimi sekė keleivinis traukinys. Kadangi keleivinis važiuo greičiau, tai jį reikėjo praleisti. Dispečeris S. Urbonavičius nusprendė, kad apilenkti krovinių traukinį bus galima Žasliuose. Apie tai jis pranešė geležinkelio stoties budėtojui M. Trancevičiui, kad priimtų krovinių traukinį į trečią kelią, o keleivinį praleistų pagrindiniu keliu.

Gavusi tokį nurodymą, M. Trancevičiūtė krovinių traukinio atvykimą į trečią kelią sekė savo kabinete pagal elektros signalizacijos parodymus pulte. Kai signalai parodė, kad traukinys Nr. 2719 apleido pagrindinį kelią, budėtoja apie tai pranešė garvežio mašinistui E. Galkinui ir traukinių dispečeriui S. Urbonavičiui. Jie visi priėmė kaip laukiami svečiai, nes iš Amerikos tikimasi prekybinių ryšių ir turistų atvežamų dolerių.

Dvidešimt metų nėra toks ilgas laiko tarpas. Daug mūsų skaitytojų gerai prisimena Vietnamo karo sukeltus neramumus ir šiame krašte. Tai buvo protestų, susirėmimų su policija, šaukimo į kariuomenę kordelių deginimo, riaušių bei striukų metas. Oficialiai skaičiuojama, kad Vietnamo karas tęsėsi maždaug aštuonerius metus (nuo 1965), kai tuometinis JAV prez. Lyndon B. Johnson ir Vietnamą pasiuntė Amerikos marinių dalinius. Nors Paryžiuje taikos sutartis buvo pasirašyta 1973 m., galutinis amerikiečių pasitraukimas iš Vietnamo įvyko tik 1975 m.

Už įsivėlimą į Vietnamą Amerika turėjo užmokėti labai aukštą kainą: 58,183 žuvusių, 150,000 suluošintų, 2,211 karių, kurių likimas iki šiol nežinomas. Karo reikalams išleista apie 165 bil. dolerių, bet galbūt dar didesnė žala padaryta pačioje Amerikoje, nes Vietnamo karas padalino kraštą į dvi priešingai stovyklas — už ir prieš siuntimą kariuomenės į „negarbingą mirtį“. Jaunuoliai, kuriems grėsė pavojus patekti į Vietnamą, griežtai protestavo, ne-

ties sirdys ir gaivus pavasarinis vėjas, beskleidžiantys giesmių „Amžina atils“ ir „Marija, Marija“ žodžius, primins Lietuvą kadaise ištikusią skaudžią nelaimę ir Žaslių tragediją.

— Tik kur dabar toji mergaitė? Ar ji gyva? Ar ją kokie priešai pagrobė ir nelaisvėje laiko?

— Nežinau, brangioji kunigaikštienė. O taip norėčiau žinoti... Juk jau daugiau kaip metai prabėgo nuo tos lemtingos dienos, kai kažkokie paslaptiniai, veidus užsidangę drasuoliai ją pagrobė. Dabar, politinė padėčiai pakrypus į kitą pusę, norėčiau padėkoti tiems grobikams, jei jie mums draugiški ir jei Audronės nenusikraudė, — atsidusęs liūdnai šyptelėjo Vytautas.

— Ir jų nenubaustumėte, kunigaikštiai? — paklausė Rimantas.

— Jei tai nei priešas, jei ji gyva ir sveika, ir gal laiminga, tai ne tik nebausčiau, bet ir apdovanočiau. Grobikai mums paslauga padarė ir Audronę nuo žiaurios likimo išgelbėjo.

Staiga šešėlis krito ant ryto saulės nušviesto skobnio.

— Perprašau, kunigaikštienė. Ar galėtumėte su manim keliais žodeliais už durų persimesti? — niekieno nepastebėta, prie Erdvilės prislinko Vijiūnė, mesdama baimingą žvilgsnį Rimanto ir Vytauto link.

— Koks reikalas, Vijiūnė? Juk matai, kokį garbingą svečią turime, — priekaištingai į senutę žvilgtelėjo Erdvilė.

— Aš tik žodelį, tik vieną — senutė buvo matomai susijaudinusi, jos balsas virpėjo. — Tikrai svarbu.

— Na, gerai. Su senu amžium nėra ko ginčytis. Atleiskit, aš tuoj grįšiu, — vyras ir svečią atsispausdama, — kreipėsi kunigaikštienė Erdvilė. Ji nenoriai pakilo ir nusekė senutę į priemenę.

Kokiu vardu bevadintume

Sėkmadienį, balandžio 30 d., bent dviejuose žemynuose gan kukliai paminėta sukaustis: praejo lygiai 20 metų po karo, kurį buvo vengiama pavadinti karu. Nors anuomet jis buvo dangstomas įvairiais „nekaltais“ pavadinimais, dabar jau žinomas tikruoju — Vietnamo karo — vardu, užsibaigęs 1975 m. balandžio 30 d., kai Šiaurės Vietnamo kariuomenė galutinai užėmė sostinę Saigoną, o amerikiečių dalinių likučiai iš jos turėjo paskubomis pasitraukti. Vietnamo karas pareikalavo daugiau kaip 3 mil. gyvybių ir pakeitė ne tik vietnamiečių, bet ir amerikiečių gyvenimą.

Praėjusį sėkmadienį buvusiam Saigone, dabar vadina-mame Ho Chi Minh miestu, vyko parada, iškilmės ir žuvusiųjų prisiminimas. Suvažiovo priešai ir draugai. Dalyvavo ir amerikiečiai, tik šį kartą priimti kaip laukiami svečiai, nes iš Amerikos tikimasi prekybinių ryšių ir turistų atvežamų dolerių.

Dvidešimt metų nėra toks ilgas laiko tarpas. Daug mūsų skaitytojų gerai prisimena Vietnamo karo sukeltus neramumus ir šiame krašte. Tai buvo protestų, susirėmimų su policija, šaukimo į kariuomenę kordelių deginimo, riaušių bei striukų metas. Oficialiai skaičiuojama, kad Vietnamo karas tęsėsi maždaug aštuonerius metus (nuo 1965), kai tuometinis JAV prez. Lyndon B. Johnson ir Vietnamą pasiuntė Amerikos marinių dalinius. Nors Paryžiuje taikos sutartis buvo pasirašyta 1973 m., galutinis amerikiečių pasitraukimas iš Vietnamo įvyko tik 1975 m.

Už įsivėlimą į Vietnamą Amerika turėjo užmokėti labai aukštą kainą: 58,183 žuvusių, 150,000 suluošintų, 2,211 karių, kurių likimas iki šiol nežinomas. Karo reikalams išleista apie 165 bil. dolerių, bet galbūt dar didesnė žala padaryta pačioje Amerikoje, nes Vietnamo karas padalino kraštą į dvi priešingai stovyklas — už ir prieš siuntimą kariuomenės į „negarbingą mirtį“. Jaunuoliai, kuriems grėsė pavojus patekti į Vietnamą, griežtai protestavo, ne-

trukus įsijungę universitetų, kolegijų studentai ir kiti. Ypač neramumais pasižymėjo 1968–1970 m., galima sakyti, neatpažįstamai pakeitę daugelio amerikiečių politinius įsitikinimus ir kultūrinius polinkius. Tai buvo tam tikro laisvėjimo metas, išsiveržimas iš Antrojo pasaulinio pokario galvosenos ir materialistinių rėmų, dominavusių didžiąją visuomenės dalį.

Vietnamas skyrėsi nuo II pasaulinio karo, kur buvo kovojama už ideologiją, o kovojantieji tikėjo savo veiksmų teisėtumu. Antra vertus, tai buvo pirmasis istorijoje karas, kai toli nuo fronto žmonės galejo išgyventi jo baisumus. Kiekvieną vakarą žinių laidose matėme žiaurias mūsų scenas ir tikrą mirtį, skaitėme apie nežmoniškų veiksmus, atliekamų ir savųjų, ir priešų. Tų vaizdų įtaką karas prarado „romantika“ ir kilnumą, taip patraukliai aprašytą Hemingway ar kitų rašytojų knygose.

Jaunimas norėjo gyventi: baigti mokslus, susikurti ramią ateitį. Jeigu dėl tos ateities reikėjo kovoti — tik ne tolimame Vietname, o savo nuosavoje žemėje — jaunimas buvo pasiryžęs. Ne vien kovoti, bet ir mirti. Kaip tie Kent universiteto studentai 1970 m. gegužės 4 d.

Kaip paprastai didelių sukrėtimų metu, nemažai protestų nuėjo į kraštutinumus, o kai kurie anuomet pradėti sąjūdžiai turėjo įtakos visam tolimesniai amerikiečių gyvenimui. Tarp jų buvo ir moterų lygių teisių judėjimo pradžia, ir didesnis dėmesys aplinkos taršai, ir vadinamoji „jaunatviška kultūra“, į kurią dar ir šiandien orientuojasi verslininkų pasaulis.

Reikėjo daug metų, kol Vietnamo karo padarytos žaizdos Amerikoje pradėjo gyti; reikėjo juodosios sienos Vašingtone su žuvusiųjų pavardėmis, „susitakymo“ švenčių ir paradų, viešo prisipažinimo, kad anuomet padaryta daug klaidų. Kokiu vardu tą konfliktą, užsibaigusį 1975 m. balandžio 30 d., bevardintume, jis buvo tamsi dėmė JAV istorijos puslapiuose ir, reikia tikėtis, gera — nors skaudina — pamoka ateities.

• Pavadintas „atominės bombos tėvu“, fizikas J. Robert Oppenheimer mirė 1967 m. vasario 18 d. Princeton, NJ.

PER KLASTĄ Į LAIMĘ

AURELIJA M. BALASAITIENĖ

6

**

Žinia apie Audronės pagrobimą pasklido po visą Lietuvą ir kaimynines žemes, bet nepavyko sužinoti, kas ją pagrobė ir kur ji buvo nugabenta. Dauguma spėliojo, kad tai ordino likučių darbas atsikėrę Vytautui už Žalgirį, nes buvo žinoma, kad Vytautas Audronės ir Vasilijaus vedybas buvo pats suplanavęs ir pasiūlęs. Vytautas, pastebėjęs Vitalio dingimą, tikėjo atspėjus Audronės pagrobimo paslaptį, staiga prisiminęs, kad beveik prieš dvejus metus Vytas lydydė į Trakus, ją net ant savo žirgo turėjo, o vėliau dar ilgai viešėjo Trakuose. Tačiau tikro įrodymo nebuvo. Jis paskleidė po visą Lietuvą griežtą įsakymą, kad žmonės, pamatę Vitalį ar Audronę, jam skubiai praneštų; už tą net ir didelį atlyginimą pažadėjo. Deja, Audronė ir Vitalis dingo kaip akmenėliai jūroje. Audronės tėvai, giliai išgyvenę jos netikėtą pagrobimą, sielojosi savo vienturtės likimu, net ir pasijautė sukompromituoti iškilų svečių ir net savo tarnų akyse. Rimantas sau negalėjo atleisti, kad pilyje nebuvo užpuolimui pasiruošusių ginkluotų karių, nes taikos metas ir priešvestuvinės išleistuvės nereikalavo kariškos apsaugos. Tačiau ir jam, ir Erdvilei darėsi aišku, kad prie tos istorijos yra prisidėjęs Vitalis, nes ir jo dingimas jau tapo vieša paslaptimi. Tik niekas neišdavė nei jo buvimo vietos, nei pagrobime dalyvavusių

samokslininkų. Spėliojimai liko spėliojimais, nes niekas negalėjo įrodyti, kad Audronė ir Vitalis turėjo progą susitikinėti, susipažinti ir padaryti samokslą. Audronės tėvai negalėjo užmigtį naktimis, tik viena Vijiūnė laikėsi abejingai ir pagrobimo nekomentavo. Užkalbinta, ji tik išspausdavo kelias sąsaras ir sakydavo, kad ji savo auklėtinės pasigenda, jos likimu rūpinasi ir trokšta ją pamatyti. Laikas bėgo, bet nei Vitalio, nei Audronės niekas nematė, nieko apie juos negirdėjo. Liaudis pradėjo tą istoriją pamiršti, tik Rimantas, kad avarijos metu įvyko vietoje žuvo 15 žmonių, ligoninėje mirė 2 žmonės, sužeistų — 39 žmonės“.

— Na, ir būčiau apsigavęs, baisiai suklydęs, jūsų dukrelę paaukojęs, — midaus taure prie lūpų pridėjęs, Didysis kunigaikštis Vytautas atsiduso, sėdėdamas už Rimanto šeimos skobnio. — Matyt jūsų dukrelė gerasis likimas jau taip lėmė, kad ji neištekėtų už to klasingo Vasilijaus. Jis kadaise buvo draugas, o dabar su priešais susidėjęs, išdaviku tapo. Aš tos klaidos sau neatleisiu kol gyvas, ir tik džiaugiuosi, kad Audronė nenukentėjo. Aišku, nežinojimas apie jos likimą temdo mano mintis, skaudina širdį. Kur ji? Ar ji saugi? Ar gyva?

— Baisu, kad nieko nežinome, kunigaikštai, bet gyvenime viltimi, kad ji saugi ir gyva. Ne prie širdies buvo Vasilijus ir man, bet aš iš jūsų supratau, kad tos vedybos būtų atnešusios naudą Lietuvai — galva palingavo Rimantas.

— Audronė jo bijojo, juo bodėjosi, — pritarė Erdvilė.

— Sakyk greičiau, koks tai svarbus reikalas, kad jis negali palaukti. Ir kaip tu čia menėje atsiradai?

— Aš... aš girdėjau, ką Jūs su didžiuoju kunigaikščiu kalbėjote.

— O ko tau reikėjo klausytis? Kaip kokia šmėkla...

— Aš turiu jums daug ką pasakyti, nes jau nebebijau.

— Ką? Nesuprantu. Sakyk greičiau, — nekantravo Erdvilė.

— Aš žinau, kas pagrobė Audronę. Aš žinau, kur ji yra. Žinau, kad ji gyva, sveika ir laiminga, o prieš mėnesį ir sūnelio susilaukė.

— O Viešpatie, — susiėmusi už krūtinės, sudejavo Erdvilė. — Sakyk viską, tik greičiau... Kas tėvas?

— Vitalis, Skirmantų Vitalis. Tai sena ir didele meilė. Jiedu slaptai Krokuvoje susituokė ir...

— Kur jie dabar? Sakyk!

— Aš girdėjau, kad didysis kunigaikštis nieko nebausias, nes jis yra patenkintas, kad iširo vestuvės su tuo seniu podoliečiu, tai gal ir manęs nebus. Aš su Audronės pritarimu ir sutikimu viską iš anksto apie pagrobimą žinojau, patikimus vyrus padėjau rasti, rinkau savo jaunystės ištėkėjusių draugų būrį, bet iš baimės, kad nebūtume nubaustos ir iš nuro gelbėti Audronę nuo tų nelaimingų vedybų viską nuo jūsų slėpiau. Man labai jūsų gaila, kad jūs apie savo dukreles likimą nieko nežinojote, bet dabar išdriusau išsižioti, kai išgirdau, ką pasakė didysis kunigaikštis.

(Bus daugiau)

„VAIKO TĖVIŠKĖS NAMŲ“ NAUJIENOS

Nepaisant daugybės kliūčių, gyvenimas „Vaiko tėviškės namuose“ prie Marijampolės nesulaikoma. Daugeliui tai atrodo beveik stebuklas, turintis prieš akis didžiulę infliaciją, kainų kilimą, nenugalimą biurokratiją, valdžios institucijų prasiskolinimą ir nepajėgumą spręsti problemas. Ne vienas gražus užmojis žlunga, atsimušęs į žmonių abejingumą, pasyvumą, iniciatyvos stoką. Didžiausia kliūtis ir toliau lieka nesutramdomas alkoholizmas, nesąžiningumas ir nenoras dirbti. Pūsintis vergiško darbo metų atpratino žmones mąstyti, ieškoti išeikių, imtis iniciatyvos... Tai siaubingai sovietinės okupacijos vaisiai, su kuriais kovoti galbūt teks ilgus dešimtmečius.

„Vaiko tėviškės namų“ iniciatorių grupė dėl to džiaugiasi, kad su dosnių geradarių pagalba jai pasisekė, nors ir ne visiškai, įvykdyti praėjusių metų planą. Aštuoni šeimyniniai namai našlaičiams Socialiniame centre prie Marijampolės jau yra pastatyti. Keturiuose jau gyvena našlaičių šeimynos, iš viso apie 40 vaikų nuo vienerių iki dvylikos metų amžiaus. Juos globoja rūpestingai parinktos, nuo isipareigojimų savo šeimose laisvos, pasiaukojusios moterys, kurias vaikai greitai pradeda vadinti mamomis. Jų pagalbininkes vadina tetomis. Šiose našlaičių šeimynose netrūksta tėvų. Tėviškas auklėjimo funkcijas čia pirmiausia atlieka šio vaikų kaimo direktorius. Po ilgo ieškojimo šias pareigas sutiko eiti jaunas pedagogas vilkaviškietis mokytojas Arūnas Urbaitis. Vėliau jam į pagalbą ateis kiti mokytojai, psichologai, kunigai, gydytojai. Tikimasi, kad pastoriai bendraudami su vaikais, jie įstengs atlikti tą pedagoginio ugdymo uždavinį, kuris natūralioje šeimoje tenka tėvui.

Dėl lėšų stokos kitų keturių šeimyninių namų vidaus įrengimai dar nėra galutinai užbaigti. Jiems užbaigti dar reikėtų apie 30,000 dolerių. Be to, jiems reikės baldų. Vieno namo apstatymas atsieina apie 6,000 dolerių. Namų apstatymui finansinę paramą esame gavę iš Brescia vyskupijos Carito (Šiaurės Italijoje). VTN gyventojai būtų labai dėkingi, jeigu ir tarp lietuvių atsirastų geradarių, kurie galėtų prisidėti prie šių namų įrengimo.

Sunkus uždavinys yra motinų-auklėtojų parinkimas. Čia „Vaiko tėviškės namams“ į pagalbą atėjo Marijampolės aukštesnioji pedagoginė mokykla. Mokyklos vadovybei bendradarbiaujant, Švietimo ministerijai pritarant, pernai ir šiemet šioje mokykloje buvo surengti specialūs kursai. Gaila,

kad tarp kursų lankiusių apie 30 moterų nedaug atsirado tinkamų VTN auklėtojų darbui. Nėra abejonės, kad Lietuvoje tokių moterų yra pakankamai, bet jas atrasti ir atrinkti tinkamiausias yra sudėtingas užmojis. Mokyklos vadovybė yra nutarusi ateinančių mokslo metų programoje įvesti nuolatinį VTN pedagogikos kursą.

VTN iniciatorių grupė yra nutarusi šiek tiek pakeisti pirmąjį Socialinio centro projektą: vietoj trijų šeimyninių namų našlaičiams, pastatyti vieną didesnį namą pensininkams-seneliams, kuriame galėtų gyventi 15-20 žmonių. Taip galėtų būti integruojama vaikų ir senelių globa. Prie senelių namų turėtų būti pristatyta atitinkama koplyčia, kurioje galėtų sutilpti galbūt visi Centro gyventojai.

Tokių būdų Marijampolės Socialinis centras apimtų: 12 šeimyninių namų našlaičiams, 1 namas seneliams, vaikų darželį, susirinkimų salę, administracinį pastatą, 2 svečių ir tėtų namus, kelis garažus, 2 ūkinius pastatus. Numatoma, kad Centras turės apie 50 ha žemės, kuri tarnaus jo gyventojų išlaikymui ir vaikų auklėjimo darbui.

Pagal jau priimtus įstatymus, visus našlaičius turėtų išlaikyti valstybė. Deja, dabar visos valstybinės institucijos, nuo vyriausybės ir savivaldybių, yra taip prasiskolinusios, kad tikėtai iš dalies įstengia šių įstatymų laikytis. Visus, kas gali, kviečiame prisidėti prie šio projekto įvykdymo. Žinome, kad vien lietuvių jėgomis būtų sunku tokį projektą atlikti. Dėl to esame užmezgę ryšius su Italijos verslininkais. Vienas jų – Magazzini Nico Venecijos srityje jau yra pažadėjęs labai rimtą pagalbą.

Kiekvieno geradarijo vardą esame pasirengę įamžinti šiame Socialiniame centre. Vieno šeimyninio namo kaina šiuo metu yra 50,000 dolerių. Nuosirdžiai kviečiame pasiekti Kanados lietuvių katalikų moterų pagyvą. Jų surinktomis lėšomis Lietuvos našlaičiams jau yra pastatyti du namai. Vieno namo garbės šeimnininkas yra žinomas žurnalistas Algirdas Gustaitis iš Los Angeles. Kitas tris namus yra finansavęs anonimas geradaris. Pranas Bernotas iš Montrealio yra jau paaugojęs 43,500 Kanados dolerių. Kitas Kanados lietuvis Albinas Kantvydas VTN parėmė 20,000 dolerių. Lietuvių „Caritas“ Australijoje paaugėjo apie 20,000 dolerių.

Socialinis centras VTN Marijampolėje yra kuriamas, statybiniai planai vykdomi ir daugelio kitų aukotojų lėšomis. Štai pagrindiniai aukotojai, kurie yra paaugę po 10,000 ar kiek mažiau dolerių: Sinkiai, Krauskai, Vizgirdai, Valauskai, Macijauskai, Masioniai, Šamtauskai, Masaitis, Lietuvos Dukterys Čikagoje ir Los Angeles, Lanai, Valiūškiai, kun. Skilandžiūnas, kun. Juraitis, „Nepriklausomos Lietuvos fondas“ (Cambera, Australija), Daumanto šaulių kuopa (Californija). Neįmanoma čia išvardyti visų smulkesnių aukotojų, kurie VTN parėmė siuntiniais ar mažesniais pinigais aukomis. Jų visų vardai bus įamžinti atitinkamose garbės lentose, knygose ir kasdieninėje našlaičių maldoje.

Iš aštuonių jau pastatytų šeimyninių namų trys dar neturi savo garbės šeimnininkų. Yra galimybė juos „įsigyti“, paaugojant „Vaiko tėviškės namams“ 50,000 dolerių.

„Vaiko tėviškės namų“ gyventojai švenčia Užgavėnes.

Kviečiame artimiausiu laiku aplankyti Marijampolės VTN gyventojus, kurių skaičius šiemet jau tikriausiai pasieks šimtą. Aukos galima siųsti tie-

siog į VTN valiutinę sąskaitą: for-credit to STATE COMERCIAL BANK OF LITHUANIA; šiemet jau tikriausiai pasieks šimtą. Aukos galima siųsti tie-

LT 2X; for further credit to Kaunas Branch, „Vaiko tėviškės namai“ account No 06400029/700070432.

Mons. V. Kazlauskas

No One Offers You More of Eastern Europe!

Over the past few years, LOT Polish Airlines has established the most comprehensive network of destinations in Eastern Europe, with Warsaw as the strategic hub. The network is conveniently linked with LOT's transatlantic route, giving passengers from New York, Newark and Chicago easy access

to Riga, Tallinn, Moscow, St. Petersburg, Kiev, Lvov, Minsk and VILNIUS, LITHUANIA.

Take advantage of LOT's low fares, the luxury of LOT's fleet of new Boeings and ATRs and the comfort of the new international terminal at Warsaw (Okęcie Airport). Make your reservations today!

Information, reservations and ticket sales at the offices of LOT POLISH AIRLINES or your local Travel Agent.

New York: 212-869-1074.
Chicago: 312-236-3388.
Los Angeles: 213-934-5151.

Montreal, P.Q.: 514-844-2674.
Toronto, Ont.: 416-236-4242.
Toll-free: 800-223-0593.

THE GREATEST CD ON EARTH!

The BIG RATE CD

Ponios ir Ponai! Mūsų cirko arenoje pasirodo „Didelio nuosimčio sertifikatas“! Žiūrėkite! Koks aukštas nuosimtis! Net kvapą užima! Koks nepaprastai trumpas terminas! Nepraleiskite progos pasinaudoti šiuo nuostabi finansiniu įvykiu.

Visa tai atrasite ir pamatysite kiekvienoje Standard Federal banko įstaigoje. Smulkiau sužinosite paskambinę 1-800-SFB-2651.

ATIDARYKITE AUKŠTO NUOSIMČIO CERTIFIKATĄ ŠIANDIEN BET KURIOJE STANDARD FEDERAL BANKO ĮSTAIGOJE.

SFB
Standard Federal Bank

Chicago - Brighton Park - Garfield Ridge - Downers Grove
Evergreen Park - Hickory Hills - Lombard - Oak Lawn - Orland Park - Palos Heights - Willowbrook

Minimum balance, \$250. Penalty for early withdrawal may be imposed. Annual Percentage Yield effective as of May 1, 1995.

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

OAK LAWN REALTY
6253 W. 95 St.
Oak Lawn, IL 60453

BALYS BUDRAITIS
Patarnauja įvairių nuosavybių pirkime bei pardavime, mieste ir priemiesčiuose. Suinteresuoti skambinkite:
BUDRAIČIUI
Bus. 708-499-7000 Res. 312-778-3971
Fax. 708-499-7006 Pager 312-308-0307

FOR RENT

Išnuomojamas 5 kamb. 2 mieg. apšildytas butas; šaldytuvai, ir virimo plyta; 71 St. ir Washtenaw apyl. \$425 mėn. + 1 mėn. „security dep“ ir „lease“. Kreiptis: Almas; 312-478-8727.

IEŠKO BUTO

Pensininkas ieško išnuomoti kambarį.
Tel. 312-471-2540

IEŠKO DARBO

46 m. moteris iš Lietuvos ieško darbo. Galiu prižiūrėti vaikučius, senelius; tinka valymo darbai. Truputį kalbu angliškai. Tel.: 219-874-2519

MISCELLANEOUS

Kokybiškai atlieku vidaus ir lauko namų remontus ir šiaip apyvokos darbus. Pigiai, greitai ir sąžiningai. Turiu rekomendacijas. Kreiptis: tel. 708-656-6599.

J K S CONSTRUCTION
„Shingle“ stogai ir visų rūšių apkalimai (siding); medžio, aluminiaus ir kt. Turiu darbo draudimą. R. Jankauskas, tel. 708-969-2658.

ELEKTROS ĮVEDIMAI — PATAISYMAI
Turiu Chicago miesto leidimą. Dirbu ir užmiesty. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.
312-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

10%—20%—30% pigiau mokėsit pas mus už apdraudą nuo ugnies, taip pat ir už automobilio draudimą.

FRANK ZAPOLIS
3208½ West 95th Street
Tel. (708) 424-8654
(312) 581-8654

DRAUGE GAUNAMI NAUJAUSI LEIDINIAI

AŠ PADARYSIU JUS ŽMONIŲ ŽVEJAIŠ. Atsiminimai iš gyvenimo Lietuvoje ir Sibire. Stanislovas Kiškis. 140 psl.	\$7.50
ČIURLIONIS: Painter and composer. Stasys Goštautas. 558 psl.	\$25.00
KELIONIŲ VYNAS. Kelionių įspūdžiai. Henrikas Stasas. 276 psl.	\$12.00
LIETUVIŲ EGZODA LITERATŪRA 1945-1990. Red. K. Bradūnas ir R. Šilbajoris. 861 psl.	\$30.00
ŽIEMOS ERŠKETIS. Eilėraščiai. Jul. Švabaitė. 86 psl.	\$7.00
GYVENIMO VINGIUOS. Atsiminimai. Veronika Maminskaitė-Kulbokienė. 504 psl.	\$8.00
LIETUVIŲ PAPROČIAI IR TRADICIJOS IŠEIVIOJE. Dan Bindokienė. 364 psl.	\$15.00
MANO KRYŽIAUS KELIŲ ODISEJA. Sibiran tremtinio atsiminimai. Povilas Šilas. 320 psl.	\$8.00
ALEKSANDRAS KAČANAUSKAS. II. Chor. dainos. 180 psl.	\$12.00

Pastaba. Užsakant knygas paštu, Illinois gyventojai prideda Sales tax 8.75% nuo knygos kainos. Tačiau visi tiek Illinois, tiek ir kitų vietovių knygų užsakojai prideda pašto ir supakavimo išlaidų apmokėjimą.

REAL ESTATE

GREIT PARDUODA

RE/MAX REALTORS
(312) 586-5959
(708) 425-7161

RIMAS L. STANKUS

• Perkant ar parduodant
• Greitas ir sąžiningas patarnavimas
• MLS kompiuterijai FAX pagalba
• Nuosavybių įkainavimas veltui
• Perkaime ir parduodame namus
• Apartamentus ir žemę
• Pensininkams nuolaida

HELP WANTED

Reikalinga moteris valyti namus ir rašines. Alga iki \$400 [sav. Turi gyventi Chicago priemiestyje. Bus parūpintas kambarys. Kreiptis: tel. 708-393-7040.

TUOJAU REIKALINGI VYRAI IR MOTERYS

Mundelein, IL firmai, kurioje nebuvo nei streikų, nei atleidimų per 75 metus. Patyrimo nereikia. Darbai tinkantys bus gerai paruošti. Dirbti galės TUOJ PATI.
\$550-\$700 [savaitę]
D & L ASSOCIATES
708-949-9409
Kviečiame kreiptis dvikalbius, studentus, vyr. amžiaus asmenis.

KOLEGIJĄ BAIGUSIEJI IR STUDENTAI

Jei negalite rasti darbo savo srityje, pabandykite kreiptis į mus. Uždarbis, paaugstinimai ir pažanga tarnyboje.
\$1600-\$2200 [mėn. pradžia]
Patyrimo nereikia. Darbdavys išmokys. Darbą galima pradėti tuoj pat. Savaitinė alga. Kreipkitės tuoj pat dėl „interview“
708-949-9409

Part Time

MOONLIGHTERS

6 to 10 p.m.
Flexible Schedule
Mundelein Firm
Could lead to permanent and/or full time.

Start immediately
(708) 949-9417

Bilinguals Encouraged to Apply

„Vaiko tėviškės namus“ globojanti Kristaus statula

Iš užsienio lietuvių spaudos

„LAIMĖJIMAS – TAI TIK PRADŽIA“ „Darbininkas“ (1995, balandžio 21), Brooklyn, NY

Nors beveik visos partijos skelbiasi laimėjusios rinkimus i savivaldybes, yra aišku, kad „buvusieji“ komunistai prieš sekantius rinkimus bus priversti perorganizuoti savo pavidalą. Dalinai tai jau buvo padaryta ir išbandyta per rinkimus: Valstiečių ir J(?) Lietuvių sparneliai nieko gero nelaimėjo. Ir galime būti tikri, jog iki Seimo rinkimų komunistai mokės vėl pasikeisti savo vardą ir sumaišyti kai kurių rinkėjų ir erzac-intelektualų galveles.

Todėl, manyčiau, demokratinių partijų vadai turėtų nuolankiai, be jokio pasididžiavimo ar kartumo tęsti pradėtą darbą kelyje i vienybę. Kadangi stipriausiai pasireiškė konservatoriai, jiems ir tenka didžiausia atsakomybė išvesti tą demokratų koaliciją i tolimesnius laimėjimus, svarbiausia – i pagrindinį tikslą – demokratijos ir laisvosios rinkos atstatymą.

Po šių rinkimų daug kam turėtų būti aišku, kad dešiniųjų partijų koalicijoje yra vietos daug kam, kurie nebuvo pakviesti i pirmąją konferenciją Druskininkuose.

Rimčiausia kritika dešiniams demokratams (nors linkiniuojami tik konservatoriai, bet tinka visiems) yra ekonominės sritys vystymas. Mančiau, reiktų pasitelkti i pagalbą kai kuriuos liberalus. Jų tarpe yra rimtų, demokratiškai nusiteikusių, kurie galėtų pastiprinti demokratų koaliciją ir padėti ekonomikos srityje.

Didžiausias pavojus ateities laimėjimams yra arogancija, galinti kilti, nuskyvus pirmuosius laurus. Laimėjusieji tai turėtų suvaldyti, kadangi tai yra labai slaidu i pavojinga!

„BENDRAS LIKIMAS AR KAS NORS DAUGIAU?“

„Pasaulio lietuvis“ (1995, balandis), Chicago, IL

Kelerius metus veikusi Lietuvos Politinių kalinių ir tremtinių sąjunga dabar sunegalavo. Kaip visuomeninė organizacija, politinių tikslų siekdama, ji turėjo derintis prie jai artimesnės politinės grupuotės. Tačiau pastaruoju laiku, norėdami būti savarankiškesni, sąjungos vadovai, gavę daugumo skyrių pritarimą, įregistravo ją kaip politinę partiją. Tai sukėlė nepasitenkinimą tarp įvairioms politinėms grupuotėms priklausančių įtakingesnių narių ir tarp kai kurių skyrių. Sąjunga lyg ir pradėjo skilti. Vadovai nori išlaikyti vienybę. Tiems reikalingas svarstyti gegužės mėnesį šaukiamas visuotinis sąjungos suvažiavimas.

Suvažiavime, šalia kitų svarbių reikalų, būtų kaip tik gera proga peržvelgti sąjungos veiklą nuo jos pradžios, ją įvertinti ir persvarstyti sąrangą. Tikrai laikas suprasti, kad organizavimas tik bendro likimo – politinių kalinių ir tremtinių pagrindu yra per siauras, labai daug bendram sambūriui galinčių priklaustyti žmonių paliekantis nuošalyje.

Geriau būtų sujungti visus dėl Lietuvos aktyviai kovojusius bei kentėjusius žmones, i organizaciją įtraukiant ne tik Lietuvoje, bet ir užsienyje gyvenančius, ypač Sibiro bei Rytų kraštų lietuvius. Reiktų praplėsti ir jos tikslus. Nors dėl Lietuvos laisvės kovoti nebereikia, tačiau šalia reikalavimų pagerinti bu-

tinį gyvenimą sąjungos nariams, reikia dirbti aplamai dėl Lietuvos gerovės, saugoti nepriklausomybę, demokratiją, ginti piliečių teises, ryškinti ne tik kentėjusius, bet ir kankintojus ir žymiai didesnę jėgą negu iki šiol, reikalaujti iš jų atsakomybės už kančias, atlyginimo už vergų darbą, už sunaikintą turtą, už Lietuvos valstybės sugriovimą. Dėl to tad reikia ir stipresnio žodžio valdžioje. Nors kai kurie iš tų tikslų yra politiniai, tačiau organizacija neturėtų sieti savęs ne su viena politine ideologija, partija, religija, pasaulėžiūra. Jos idėja – laisva, nepriklausoma, demokratiška, saugi Lietuva.

Tokiais pagrindais ir tikslais pertvarkyta sąjunga pritrauktų daugiau Lietuvos inteligentijos, vėlesnių laikų jaunesnių kovotojų, užsienio lietuvių patyrimo bei pagalbos, ypač kuriant ir vystant jos sąrangą. Tvaringas, modernios sąrangos, po visą kraštą išplėtotas, porą šimtų tūkstančių ar daugiau narių turintis, sumaniai vadovaujamas, teigiamu nusiteikimu sau kelią grindžiantis buvusių Lietuvos laisvės kovotojų telkinys galėtų būti labai įtakingas Lietuvos valstybinio bei ekonominio gyvenimo kūrėjams, įsakačiuojant ir politika, ir valstybės valdymą.

Taigi ir klausimas: ar tik bendras likimas, ar dar kas nors daugiau?

„BAIMĖ IR LIETUVA“

„Sandara“
(January-February, 1995,
Nr. 1), Addison, IL

Kas dedasi Lietuvoje? Taip ilgai laukta ir svajota Nepriklausoma Lietuva šiandien neteikia džiaugsmo jos piliečiams. Dvasinis pakilimas, buvęs iki Nepriklausomybės atstatymo, virto dvasiniu nuosmūkiu, apėmusiu daugumą Lietuvos gyventojų. Buvęs aktyvumas užleido vietą nevilčiai. Lietuvoje formuojama pasaulėžiūra neskaitina visuomenės patriotiškumo, šią vietą užvaldo baimės jausmas.

Baimė, kaip niekas aktyviai veikia žmogų, sukelia neigiamas emocijas. Nors baimė ir stiprina savisaugos jausmą, verčia asmenį būti atsargesniu, geriau apmąstyti priimamus sprendimus, tačiau baimė yra didžiulis aktyvumo slopinimo faktorius. Baimės veikiamas žmogus pasidaro neryžtingas, linkęs pasiduoti stipresnio įtakai, nusileisti neteisėtam jėgos spaudimui, pradeda nepasitikėti savo jėgomis, pasidaro itarus net artimų žmonių veiksmams, ji užvaldo apatiją. Baimėje asmuo sunkiau įveikia kliūtis, greičiau pasimetė. Gaila, bet nuo baimės labiausiai nukentčia doraišiai ir sąžiningiausi žmonės.

Baimė paverčia mus prisitaikėliais prie šeiminko norų, ir tuomet ateina metas, kai šis šeiminkas skina baimės derlių, gaudamas aklą pritarimą jo nuomonei, išvengdamas kritikos, igydamas jam pavaldžių žmonių vergišką paklusnumą. Įbaugintas žmogus neina nei i piketus, nei i mitingus, nei i rinkimus. Jis atsisako aktyvios visuomeninės ir politinės veiklos, palikdamas tai saujelei „išrinktųjų“, kurie šią atmosferą kuria ir valdo.

Pašalinti baimės jausmą ne lengva, bet įmanoma. Reikia labiau pasitikėti savo jėgomis, vis daugiau žmonių jungti bendrai veiklai, neleisti savęs baiginti, revizuoti neologiskus stipresnių sprendimus, išaiškinti piktus jų kėslus ir taip sugrąžinti visuomenei ramybę.

Vyr. skautė Ada Vodopalaitė prie velykinių margučių Washington, D.C., Kaziuko mugėje.

„KNYGNĖSYSTĖ IR TAUTŽUDYSTĖ“

„Tėviškos žiburiai“
(1995, balandis), Ont., Canada

Dvasinės tautžudystės tamsoje anuomet painius takus apšvietė knygnešiai. Ir pirmiausia tai darė todėl, kad buvo paklausa. Savasis spausdintas žodis tada daugeliui atrodė kaip šventas ženklas, kuris net Dievui geriau patinka ir didesnį tiesą „išguldė“, ir kažkaip nuo varganos žemės pakelia – štai ir mes galime, ne vien tik lenkai. O kad panašios nuominio gyvenimo kūrėjams, įsakačiuojant ir politika, ir valstybės valdymą.

Tamsių duobių tai šen, tai ten dar vis galima užtikti – i tėvyneje, ir išeivijoje, kur neapdairumas ar silpnumas leidžia kalbont brautis rėžiantiems darymams, ar kur aštrios ap links replės žodis po žodžio gnaibo žodyną, paversdamas kalbą svetimybės mišraine. Ir užtat kyla neįtikėtinai klausimas: kur šių dienų knygnešiai ir kur paklausa?

Su bėgančiais metais, su pasitraukiančiais uoliais steigėjais, organizatoriais, veiklos pradininkais šis klausimas išeivijoje tolydžio darosi kažkaip blankus, tartum čia nieko nebūtų, o dažniau atvejais jau rimtą būklę ima noras paversti įsivaizduojamu nakties vaiduokliu, kurio iš tikrųjų nėra. Ir vis dėlto, koks tos būklės įvaizdis bebūtų, peršasi mintis, kad jei yra fizinė žmonių savižudybė, tai būna ir dvasinė. Tautiniu mastu – tai tautžudystė.

Užtat šiandien kiekvienam lietuviui, kur jis begyventų, ši knygnešio ir tautžudystės tikrovė turėtų būti aiškiai matoma ir tikroviškai vertinama. Ir apsisprendimo reikia: jei patys negalime nešti šviesos, tai

bent ją priimkime, kad dingtų tamsiosios duobės. Tai būtina mūsų tautinei gyvybei. Ir niekas taip plačiai šviesos spindulių neskleidžia, kaip savasis spausdintas žodis. Tegu nesibaigia jo paklausa, ir Lietuvos ateities vizija bus šviesi.

„DRAUGO“ RĖMĖJAI

Aukos už kalendorių ir kalėdines atvirutes

50.00 dol. Dana ir Juozas Kapačinskas, Riverside, IL; Severina Krisciunas, So. Boston, MA;
45.00 dol. Juozas Pažemėnas, Queens Village, NY;
40.00 dol. Jonas Vaskevičius, Minesing, Ont., Kanada;
35.00 dol. Stanislava Grišėnas, Melrose Park, IL;

30.00 dol. Marija ir Vytas Raudys, Lockport, IL; J. Gramas, Oak Lawn, IL;

25.00 dol. Aldona Laurinaitis, Lemont, IL; Stasys Meskauskas, Sioux City, IA; Antanas Zaprackas, W. Bloomfield, MI; Pranė Šošienė, Chicago, IL; Leonora Paketuris, Chicago, IL; Aldona Simonaitienė, Rockford, IL; Stasys Melnikas, Philadelphia, PA;

20.00 dol. Birutė Židonis, Riverside, IL; Vytautas Šernas, Watonsville, CA; Petras Norkus, Sun City Palm Springs, CA;

15.00 dol. Agnė Žitkienė, Seattle, WA; S. Aleksandra- vičius, Chicago, IL;

10.00 dol. Kunigunda Rimkus, Captain Cook, IL; Hedwig Kontrimas, Mission Viejo, CA; Bronė Kelmelis, Chicago, IL; Vladas Šoliūnas, Willow Springs, IL; Pranas Shimkus, Scranton, PA.

AUKOS SIUNČIANT LAIKRAŠČIO PRENUMERATĄ

55.00 dol. Felicija Krumpelis, Chicago, IL; Elena Bacevičius, St. Pete Beach, FL; Elena Nemickas, Highland, IN; Teodoras Blinstrubas, Chicago, IL; Kazys Totoraitis, Springfield, IL.

50.00 dol. Genovaitė Kaufmanas, Springfield, VA; Kazys Skripkus, Lockport, IL; Jonas Balbatas, Cleveland, OH; A. Palčiauskas, Walnut Creek, CA.

30.58 dol. Stasys Stanevičius, Cochran, Alta, Kanada;

30.00 dol. Paul Jankus, Chicago, IL; Stasys Liepas, Michigan City, IN; A. Vedeckas, Massapeque, NY;

25.00 dol. Jonas Lietuvninkas, Cicero, IL; R. Veitas, Mil-

Mūsų senų laikų Draugai

A.†A.

ALGIUI VALIUKAIČIUI

taip netikėtai mirus, jo žmoną BIRUTĘ, dukrą IRENĄ su šeima ir kitus gimines, nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

Mečys ir Elena Wasilewskiai
Eglė ir Ray Novak
Juozas ir Liulė Sirutovičiai

Mielam

ALGIUI VALIUKAIČIUI

staiga mirus, netekties skausmu dalinamės su žmona BIRUTE, mūsų jaunystės drauge, ir dukterim IRENA bei jos šeima.

Emilija ir Vytautas Valantinai
Vytautas Juodka

ATIDAROME NAUJAS DURIS, KAD GALĖTUMĖM JUMS DAR GERIAU PATARNAUTI!

Su džiaugsmu pranešame, kad dvi seniausios šios apylinkės laidojimo įstaigos – PETKUS FUNERAL HOMES ir BRADY GILL FUNERAL HOMES – susijungė, norėdamos palaikyti aukštą patarnavimo lygį. Mūsų paslaugos skiriamos patogumui šeimų, kurios išsikėlė i priemiesčius. Taip pat norime palaikyti prieinamas kainas mūsų klientams.

PETKUS FUNERAL HOMES jums patarnaus šiose vietovėse:

2929 WEST 87th ST
EVERGREEN PARK, IL ir 16600 S. OAK PARK AVE.
TINLEY PARK, IL.

Telefonų numeriai tie patys. Mūsų įstaigos ir toliau suteiks jums profesionalias paslaugas. DONALD A. PETKUS, DONALD M. PETKUS, DARIUS MARCHERTAS ir MARIUS BUIVYDAS asmeniškai patarnaus kiekvienam mūsų klientui.

Dėkojame visiems už pasitikėjimą.

PETKUS FUNERAL HOMES

Patarnauja jums šiose vietovėse:

2533 W. 71 St., Chicago, IL 60629
12401 S. Archer Ave., Lemont, IL 60439
5940 W. 35 St., Cicero, IL 60650
10201 S. Roberts Rd., Palos Hills, IL 60465

Tel. 800-994-7600

PETKUS IR SŪNUS

Mūsų šeima patarnauja jūsų šeimai nuo 1929 m.

LITHUANIAN FUNERAL DIRECTORS ASSOCIATION
NATIONAL FUNERAL DIRECTORS ASSOCIATION
ILLINOIS FUNERAL DIRECTORS ASSOCIATION
FUNERAL DIRECTORS ASSOCIATION OF GREATER CHICAGO
WILL COUNTY FUNERAL DIRECTORS ASSOCIATION
BETTER BUSINESS BUREAU OF NORTHERN ILLINOIS

Anthony B. Petkus
Donald A. Petkus
Donald M. Petkus
Darius Marchertas
Marius Buivydas

DRAUGAS, trečiadienis, 1995 m. gegužės mėn. 3 d.

5

ton, MA; Victoria Pikelis, Chicago, IL; G. Petkus, Los Angeles, CA; Alfonsas Jakubėnas, Sun City, AZ; D. ir R. Korzonas, Palos Hills, IL; dr. A. Vaitiekaitis, Lakeport, MI; Birutė Balčiūnas, Baltimore, MD; Eugenia Budelskis, Schiller Park, IL; Julija Vižinas, Chicago, IL; Jonas Asminas, Livonia, MI; M. Ugnas, St. Pete Beach, FL; dr. Leonas Šulas, Portage, WI; Eugenia Kolupaila, Chicago, IL; Pranas Gasparonis, Los Angeles, CA; Irene Lange, Fullerton, CA.

20.00 dol. Stasė Prekerienė, San Jose, CA; Henry Cesnauskas, Alexandria, VA; Vytautas Požela, Omaha, NE; Vytautas Narusevičius, Toronto, Ont.,

Kanada; „Žiburio“ lit. mokykla Detroit, MI; K. Daukys, Toronto, Ont., Kanada; Ignas Malcius, St. Petersburg Beach, FL; Valė Sniulis, Brockton, MA; Alfonsas Baliūnas, Cleveland, OH.

15.00 dol. Edith Matthes, Boca Raton, FL; Jurgis Gepneris, Union Pier, MI; Juozas Maciulaitis, Sunny Hills, FL; Liuda Petravičius, Chico, CA; Felicia Gresys, Chicago, IL; Victor Rauckis, Farmington Hills, MI; Ambrose Zatkus, San Bernardino, CA; Sofia Lastas, Grand Rapids, MI.

Dėkui už paramą! Ji labai reikalinga ir įvertinama!

A.†A.

ELENA PAJEDIENĖ Ambrozaitytė

Gyveno Chicagoje, Marquette Parko apylinkėje.
Mirė 1995 m. balandžio 30 d., 3:30 val. p.p., sulaukusi 71 metų.

Amerikoje išgyveno 46 m.

Nuliūdę liko dukros: Birutė Harrington, Regina Pierson, žentas Dain, Danutė Moriarty, sūnus Raymond; anūkai: Patrick Harrington, Frank Pierson; seserys Anglijoje: Genė ir Albina su šeimomis, seserys ir broliai Lietuvoje: Stasė ir Kazimiera su šeimomis, Vytas, Rimas ir Jonas su šeimomis. Velionė buvo žmona a.a. Albino ir uošvė a.a. Terrance Harrington.

Priklausė BALF'ui, Liet. Bendruomenei, Pensininkų klubui, Lietuvos Dukterų draugijai, Marquette Parko liet. namų savininkų draugijai.

Velionė pašarvota trečiadienį, gegužės 3 d. nuo 1 iki 9 v.v. Petkus Marquette laidojimo namuose, 2533 W. 71 St.

Laidotuvės įvyks ketvirtadienį, gegužės 4 d. Iš laidojimo namų 9 val. ryto bus atlydėta i Švč. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčią, kurioje bus aukojamos 9:30 val. ryto gedulingos šv. Mišios už velionės sielą. Po Mišių velionė bus palaidota Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Nuoširdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę dukros, sūnūs, seserys, broliai ir anūkai.

Laidotuvių direkt. D. A. Petkus / D. M. Petkus. Tel. 312-476-2345 arba 800-994-7600.

A.†A.

SIMUI PAULIUI

mirus, jo žmonai ONAI, dukterims IRENAI DRAUGELIENEI, ALDONAI VAITKIENEI, ROMAI NORKIENEI, sūnui ALGIUI PAULIUI ir kitiems artimiesiems reiškiame užuojautą ir kartu liūdime.

„Saulutė“, Lietuvos vaikų globos būrelis

Pagerbkime mūsų
MOTINAS
įjungdami jas i
ši specialų
šv. Mišių devindienį!

Aut. V. V. V. V.

Motinos Dienos Novena – Geg. 5–14 D.

MARIJONŲ VIENUOLYNO KOPLYČIOJE

Ši novena, i Vilniaus Aušros Vartų Stebukl. Gailestingumo ir Nepaliaujamos Pagalbos Švč. Dievo Motiną Mariją, bus celebruojama už mūsų motinas, pamotes, uošves, močiutes ir žmonas, gyvas ir mirusias.

Reikšdamas dėkingumą už motinos meilę ir pasiaukojimą jungiu ją i šv. Mišių noveną.

Motinos vardas gyva/mirusi

.....

Novenai aukoju

Vardas, pavardė

Adresas

.....

MARIAN FATHERS, 6336 S. Kilbourn Ave., Chicago, IL 60629

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Uptytės klubo metinis narių susirinkimas bus antradienį, gegužės 9 dieną, 1 val. popiet, Kojak salėje, 4500 S. Talman. Nariai prašomi susirinkime dalyvauti, nes yra svarbių reikalų. Bus ir vaišės.

Apolinaras ir Nijolė Skopai, Cicero, IL, įstodami nariais į Draugo fondą pavašarį vėjais proga, rašo: „Jungiamės ir mes į Draugo fondo eiles su 200 dolerių. Sveikiname dienraščio redakciją ir administraciją ir linkime Draugo fondui augti ir stiprėti, kad „Draugas“ dar daugelį metų galėtų lankyti lietuviškas sodybas Amerikoje ir visur kitur pasaulyje“. Dėkojame už linkeėjimus ir Draugo fondo nario įnašą.

Illinois Lietuvių Respublikonų lygos metinis pažymėjimų pobūvis šį sekmadienį, gegužės 7 d., 12:30 val. p.p. vyks Lietuvių centre, Lemonte. Šimtiniam pobūvyje bus pagerbti žymūs visuomenininkas, operos solistas Stasys Baras – „Pasižymėjusio Lietuvio“ (Man of the Year) žymeniu; „Lietuvos Vaikų viltis“ organizacija – „Humanizmo“ žymeniu ir Lietuvos reikaluose daug padėdąs Illinois valstijos 13-tos apygardos kongresmanas W. Fawell – „Laisvės“ žymeniu. Visuomenė kviečiama dalyvauti. Informacijai prašoma kreiptis į Illinois Lietuvių Respublikonų lygos pirm. Anatolijū Milūną, tel. 708-964-4162.

Eligijus Domarkas, vyriausias Lietuvos Operos ir baletų teatro režisierius, Vilniuje yra surežisavęs labai daug įvairių operų. Jis sutiko atvykti į Čikagą ir čia, mūsų Operos vadovybės pakviestas, surežisuoti šią „Perlų žvejų“ operą, kurios spektaklis bus gegužės 14 d. Režisierius jau ir anksčiau yra padėjęs mūsų operai, režisuodamas kelias operas, kurių spektakliai praėjo su pasisekimu. Jo režisieriaus debiutas buvo su Bizet opera „Carmen“, tad šio kompozitoriaus muzika jam labai gerai žinoma.

Rež. Eligijus Domarkas.

Advokatas
GINTARAS P. ČEPĖNAS
2649 W. 63 St., Chicago, IL 60629
Tel. (1-312) 776-5162
14325 S. Bell Rd., Lockport, IL 60441
Tel. (708) 301-4866
Valandos pagal susitarimą

Advokatas Gibaitis
6247 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60629
Tel. 1-312-776-8700
Kriminalinė Teise

ADVOKATAS
Vytenis Lietuvninkas
4536 W. 63th Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvės nuo „Draugo“)
Tel.: 312-284-0100
Valandos pagal susitarimą

Lietuvos vyčių 24 kuopa ruošia išvyką į Sportsmans Park arklių lenktynes gegužės 7 d., 11 val. r. – priešpiečiai, 1 val. popiet – lenktynių pradžia. Lietuvos vyčių 24 kuopai vadovauja Stanley Mankus.

Iš Australijos, Sidney miesto telefonu pranešė, kad 1995. IV.20 mirė Gražina Linartaitė-Kovalskienė, aktyvi visuomenininkė, korp! Neo-Lithuania filisterė. Gedi du sūnus ir dukra su šeimomis bei giminačiais. Turėjo daug draugų ir pažįtamų JAV. Jos brolis (Harbert, Mich.) Vytautas Linartas – veiklus 1941 m. birželio 22 d. sukilimo dalyvis, vienas Laisvės kovotojų sąjungos kūrėjų. Linartų bute vykdavo slapti susirinkimai ir visa šeima buvo aktyviai įsijungusi į pogrindžio veiklą. Toje veikloje aktyviai reikšėsi ir a.a. Gražina su vyru.

Vladas Rask, ilgametis kelionių biuro savininkas, dabar leidžias pensininko dienas, pasikvietė iš Lietuvos giminaite Renatą Gražulevičienę, su kuria apsilankė „Drauge“ ir Draugo fondui išteik šimtine prie ankstyvesni nario įnašą. Dėkojame už paramą pavasario vajui.

Norintieji dalyvauti tarptautiniame 10 km bėgime šį sekmadienį, gegužės 7 d., vyksiančiame Willow Springs, IL., prašomi registruotis tel. 312-205-1229, arba prieš startą vietoje. Startas – 8:30 val. ryto, Archer – Willow Springs Rd. sankryžoje.

LFB KONFERENCIJA

Gegužės 12-13 d. Čikagoje vyks JAV ir Kanados Lietuvių fronto bičiulių konferencija. Konferencija prasidės penktadienį, gegužės 12 d., 2 val., LFB tarybos, I laisvės fondo, Lietuvių studijų centro ir kitų LFB institucijų vadovybių posėdžiu, kuris vyks Ateitininkų namuose, Lemonte. Ten pat 6 val. vakaro bus susitikimas-pobūvis, kuriame dalyvaus bičiuliai ir bičiulių kvietieji svečiai.

Šeštadienį, gegužės 13 d. konferencijos posėdžiai vyks nuo 10 val. r. Tėvų Marijonų vienuolio salėje, 6336 S. Kilbourn Ave., Chicago. Svarstybių forma konferencijoje bus aptariama tolimesnės LFB veiklos kryptys, nagrinėjami nepasaulėžiūrinės politikos bei pilnutinės demokratijos galimybių Lietuvoje klausimai ir kt. Konferencija bus baigta toje pačioje salėje bendra dalyvių vakariene.

x Morta Kuncienė, gyvenanti Sioux City slaugos namuose, per Petronėlę Cicienienę, Lietuvos našlaičiams atsiuntė \$100. Dėkojame! „Lietuvos Našlaičių Globos“ komitetas, 2711 W. 71 St., Chicago, IL 60629.

x LEMONTE, PL centre, TRANSPAK įstaiga veikia kiekvieną savaitę: penkt. 3 v. p.p. - 7 v.v., šešt. 10 v.v. - 3 v.p.p., sekm. 8:30 v.v. - 2 v.p.p. Tel. 708-257-0497 arba 312-436-7772.

x Siuntiniai į Lietuvą laivu per TRANSPAK. Skubiems siuntiniams – AIR CARGO. Maisto siuntiniai nuo \$29 iki \$98. Produktai aukštos kokybės. Du populiariausi tai \$39 šventinis siuntinys ir 55 sv. įvairaus maisto už \$98. TRANSPAK, 2638 W. 69 St., Chicago, IL 60629, tel. 312-436-7772.

ATSIŪSTA PAMINĖTI

• „Technikos žodis“, 1995 m., nr. 1. Leidžia ALIAS Čikagos skrybių Technikinės spaudos sekcija, redaguoja Viktoras Jautokas, administratorius A. Brazdžiūnas, 7980 W. 127th St., Palos Park, IL 60464. Žurnalas išleina kas trys mėnesiai, yra Pasaulio ir Amerikos lietuvių inžinierių bei architektų sąjungos PLIAS/ALIAS organas, įsteigtas 1951 metais. Šis numeris vėl skiriamas Medininkų pilies istorinei reikšmei ir atstatymo darbų apžvalgai. Turinys pradedamas A. Jocio eilėraščiu „Medininkų pilis“, toliau rašo: E. Gudavičius, Z. Zinkevičius, S. Mikulionis, N. Kitkauskas, V. Urbanavičius, J. Glemža, K. Pališkis, J. Buzaitytė, J. Albertavičius ir kiti; yra autorių ir iš šiapus Atlanto – J. Dainauskas, A. Kerelis, D. Bindokienė, B. Kvilyks (iš knygos „Mūsų Lietuva“). Daug įdomių iliustracijų – nuotraukų ir brėžinių. Žurnalas 52 psl. ir vertas platesnio dėmesio, nes jis įdomus pažintine prasme, svarbus istorine medžiaga, susijusia su Medininkų pilimi. Įdomu susipažinti ir su pilies atstatymo darbais, kurie išsamiai aprašomi šiame numeryje.

• „Laiškai lietuviams“, 1995, balandis. Leidžia tėvai jėzuitai Čikagoje. Redaktorius – Juozas Vaišnys, SJ. Administratorė – Marija A. Jurkutė. Adresas: 2345 W. 56th Street, Chicago IL 60636-1098. Tel.: (312) 737-8400, fax: (312) 737-0486.

Žurnalas, rašantis religinėmis, kultūros temomis. Šiame numeryje – V. Bagdavičius, MIC, pasiremiamas Romano Guardiani teiginiais, nagrinėja maldos mokslo problemą; ses. A. Kučinskaitė rašo apie Lietuvos Šv. Jėzaus Širdies tarnaičių kongregacijos Motiną, dailininkę Teodorą, vadovavusią Kongregacijai sovietų okupacijos metais (jos paveikslų nuotraukomis iliustruotas šis žurnalo numeris); žmogaus būties problemas XX amžiuje nagrinėja R. Danilaitė; pateikiami šio žurnalo organizuoto rašinių konkurso premijuoti K. Vališkienės, J. Lukavičiūtės, G. Vanago straipsniai.

• „Pasaulio lietuvis“, 1995, balandis. Leidžia Pasaulio Lietuvių bendruomenės valdyba. Redaktorius – Bronius Nainys, 7 Glenview Lane, Lemont, IL 60439; tel.: (708) 257-8714, fax: (708) 257-9010. Administratorė – Baniūtė Kronienė, 6428 Ridge Rd., Clarendon Hills, IL 60514; tel.: (708) 968-0184.

Šiame numeryje: A. Antanaičio, P. Nario, A. M. Balašaitienės, R. Kučienės, kt. autorių straipsniai visuomeninio gyvenimo, politikos, švietimo, kultūros temomis.

x Union Pier, MI, skersai kelio nuo ežero, išnuomojamas vasarnamis vasaros sezonui. Galima dalintis. Kreiptis: 312-776-4755 arba 616-469-4347.

x A.a. Algirdo Manvydo atminimui, Antanas ir Ramona Milišauskai iš Kenosos, auko-ja \$75 Lietuvos našlaičiams. Reiškiamie užuojautą velionio artimiesiems ir dėkojame p. Milišauskams už auką. „Lietuvos Našlaičių Globos“ komitetas, 2711 W. 71 St., Chicago, IL 60629.

x Norint pirkti bei parduoti sklypus ar namus, prašome kreiptis į Vyta. ar Genę Beleckus, 540 Ambassador Ct., Sunny Hills, FL 32428, tel. 904-773-3333.

Redaguoja J. Placas. Medžiagą siųsti: 3206 W. 65th Place, Chicago, IL 60629

LIETUVA VAIKYSTĖJE

Tėvynė, mylima šalis. Visi joje gyvena ir gyvens. Tėvynė, atrodo, turi Pilną krepšį džiaugsmo.

Lietuva, graži Lietuva! Lietuviai dainuojam giesmes

Ir norim, kad Viešpats Visada ją laimintų.

Lietuvoj – brangioj šaly, Brangi duonelė auga. Visą laiką duonelė šventa Gul padėta ant stalo.

Tėvynėj saulė šviesi Leidžia spindulius į žemę. Viešpats saugo ir prižiūri Brangų mūsų kraštą.

Ant žemės guli karys negyvas. Kaip noris jį prikelti ir pabučiuoti!

Kaip jam bus liūdna žemėj, Tenai giliai kapuose.

Neveltui mes kentėjom Už laisvąją tėvynę! Dabar mes jau laisvi, Išsivadavę iš baisių karių!

Rita Ivonytė, Utenos „Saulės“ gimnazijos 6 kl. mokinė

VELYKŲ RYTĄ (Tėsinys)

Dar beveik patamsiu išėina su mama iš namų. Galutis (ne arti) nueiti iki bažnytkaimio, o saulei tekant – Priskelimas. Tokį brangų rytą negalima pavėluoti. Praminti takų takeliai dar gana minkšti. Pavasario drėgmė kvepia dirvos ir pievos. Kai kur dar telkšo (užsilikusios) balos. Atsargiai žengiu, kad nesusitęptų nublizginti bateliai.

Ties dvaro sodu kelias eina tarp dviejų tvenkinių. Visada man baisu praeiti keliu tarp telkšančių vandens plotų, tokių paslaptingų savo gėlmėmis. O dabar tvenkiniai sklidini (pilni) pavasario vandens. Ir negalėtų įtaisyti tvoreles kelio pakraščiuose! Net įsikabinu į mamos rankovę, nors takelis ir ne pačiu pakraščiu pramintas. Baisu, ir gana!

Visai geru laiku mudvieju išėita. Pirmieji viversėliai pakyla iš dirvonų ir ima giedoti sidabriniais balseliais sveikinti didžiosios šventės rytą.

Jau visai prašvinta, kai pasiekiamie bažnytkaimį. Visais keliais dar skuba žmonės. Daug jų budėta (nemiegota) velyknaktje. Ir pats miestukas toks šventadieniškas. Gintnerio malūnas visą naktį davė elektros, kad žmonės negoglinėtų (nevaikšiotų) patamsyje. Ir dabar bažnyčios langai dar tebešviečia iš tolo. Tokia skaisčia ir linksma šviesa!

Bažnyčioje pasijuntu lyg ne žemėje. Ir tų giesmių toks nuostabus skambėjimas. Ir Kristaus karstas eglaitėmis papuoštas. Daug šviesos visur ir spindėjimo. Ir kareiviai sargybos stovi – tokie tiesūs ir šašiniai ant galvų. Man gera rūpestingėje mamos globoje. Ir ne-

Tėvynės ŽVAIGŽDUTĖ

Įsteigtas Lietuvių Mokytojų Sąjungos Chicago skyriaus

GALVOSŪKIO NR. 133 ATSAKYMAS

Mokinys nusipirko krautuvėje 99 obuolius. Draugams išdalino 66 obuolius. Pats suvalgė 22 obuolius.

GALVOSŪKIS NR. 152

Koks žvėriukas negeria vandens? Atsiuntė Gaja Bublytė 5 taškai

GALVOSŪKIO NR. 134 ATSAKYMAS

Pagal šv. Jono Evangeliją, šv. Jonas Krikštytojas, pakrikštijęs Jėzų, pasakė: „Štai Dievo Avinėlis, kuris atleidžia žmonių nuodėmes“. Taigi Dievo Avinėlis yra Jėzus. Avys dažnai būdavo aukojamos senais laikais. Jėzus irgi pats pasiaukojė už žmonių išganymą. Pirmaisiais krikščionybės laikais skulptūrose ir piešiniuose avys dažnai būdavo Jėzaus simbolis. Ir šandien bažnytinėse maldose yra minima: „Dievo Avinėli, kuris naikini pasaulio nuodėmes“...

GALVOSŪKIS NR. 153 (Žiūrėkite brėžinėlį)

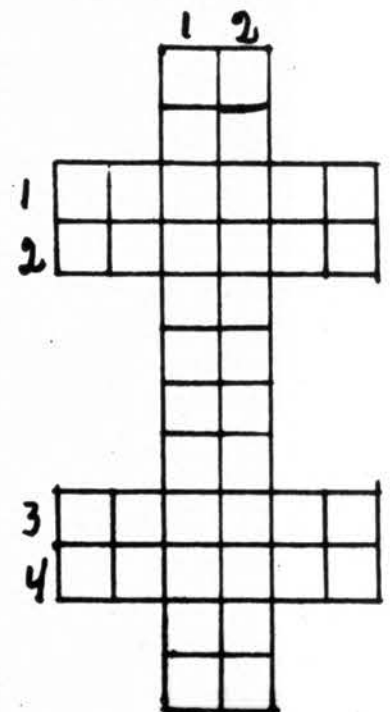

Šios dvi gėlės, pamerktos asociuotose atrodė panašios, bet gerai išžiūrėję, atrasite 5 skirtumus. Tad suraskite juos! (5 taškai) Atsiuntė Gaja Bublytė

GALVOSŪKIO NR. 135 ATSAKYMAI

1. Meteorologijos stočių duomenimis, Lietuvoje mažiausiai vėjautos vietovės yra: Druskininkai, Varėna, Tauragė. Vėjaučiausia Lietuvos pajūryje. Ten vėjo greitis arti 9 ar 10 metrų per sekundę. Vėjo greitis kitose vietovėse: Šilutės, Šilalės, Telšių, Raseinių ir Vilkaviškio apskrityse – 8 metrai per sekundę. Kauno, Šiaulių, ir Vilniaus apskrityse – 7 m per sekundę. Panevėžio, Ukmergės ir Švenčionių apskrityse – 6.5 m per sekundę. Lazdijų, Biržų, Utenos ir Zarasų apskrityse – 6 m per sekundę. 2. Seniausias Vilniuje paminklas yra prie Jovaro ir Konarskio gatvių. Šis paminklas, skirtas misionieriui Jacekui (m. 1257), buvo pastatytas 1430 metais Malinavskio sode už Trefurto namo, šalia kelio į Trakus. Šimtmečių eigoje, paminklo išvaizda keitėsi, kol nuo 1762 metų tapo barokiniu. Statula paskutinį kartą buvo išvario atstatyta 1900 metais, vadovaujant architektui Januševskui ir skulptoriui B. Balzukevičiui (Atgimimas Nr. 3, 1994.I.19, Vilnius, K. Umbraziūnas). 3. Pasaulyje aukščiausios moters Sاندروس Alen ūgis yra 2,318 metro, o aukščiausio vyro Stefano Gryner ūgis 2.29 metro. (Respublika Nr. 16, 1993.XII.4, Vilnius). 4. Daugelio nuste-bimui, ypač anglų Šv. Rašto vertimuose, 4 Kar. 19 ir Izajio 37 raštų tekstai yra visai vienodi. 5. Dievas, išvadydamas iš rojaus Adomą ir Ievą, apdovanojo juos kailio drabužiais (Pr. 3:21).

GALVOSŪKIS NR. 154 (Žiūrėkite brėžinėlį)

I kiekvieną Vyčio kryžiaus langelį įrašykite po raidę, kurios pagal duotas reikšmes sudarys žodžius.

Žemyn: 1. Susisiekimo priemonė. 2. Kur gimė rašytoja ir pedagogė Marija Pečkauskaitė – Šatrijos Ragana (vietovė vietininko linksnyje).

Skersai: 1. Vyro vardas (vienas žymus lietuvis tuo vardu vadinasi). 2. Miestukas Kuršių Nerijoje. 3. Salos Ramiajame (Pacifiko) vandenyne. 4. Uostas prie Adrijos jūros. (5 taškai)

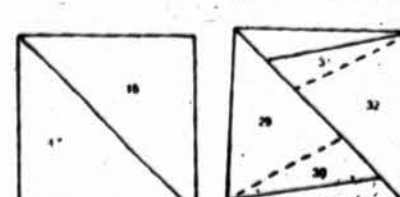
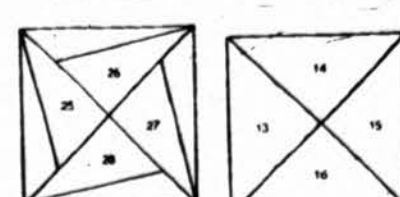
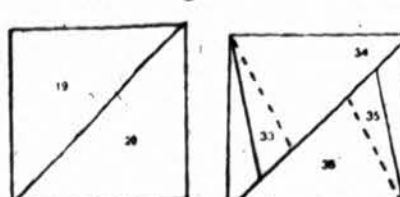
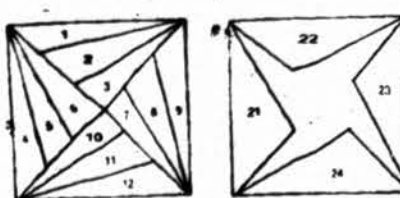
GALVOSŪKIS NR. 155

1. Žmogaus rankraštyje atspindi žmogaus charakteris. Mokslas, kuris tiria rašyseną arba braižą, vadinasi „Grafologija“. Nuo kurio laiko žmonija pradėjo domėtis grafologija? 2. Katino ir katės vaikas yra kačiukas. Šuns ir kalės vaikas – šuniukas. Ožio ir ožkos vaikas – ožiukas. Kaip vadinasi vaikais: avino ir avies, jautio ir karvės, kuilio ir kiaulės, eržio ir kumelės? 3. „Bald Eagle“ erelio plunksnos yra rudos, bet jo galva ir uodega yra balta. Šio erelio vaikai būna vienos spalvos – rudi. Po kiek laiko tu vaikų galva ir uodega tampa baltos spalvos? 4. Ar Napoleonas (1769 - 1821) mokėjo važiuoti dviračiu? 5. Kas ir kada išrado dviratį?

Kas į visus klausimus atsakys teisingai ir su platesniais paaiškinimais, gaus 10 taškų, o kas atsakys trumpai ir apytikriai – 5 taškais. Atsiuntė kun. dr. E. Gerulis

GALVOSŪKIO NR. 132 ATSAKYMAS

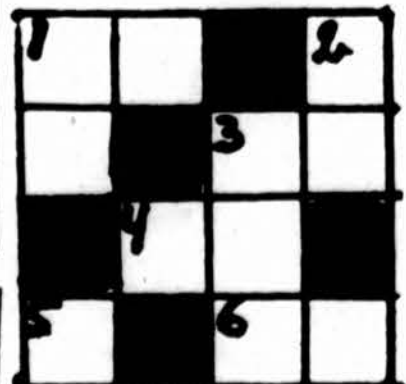
Žiūrėkite brėžinėlį.

baisu tokioje žmonių spūstyje (susikimšime).

Pranas Naujokaitis (Bus daugiau)

GALVOSŪKIS NR. 151 (Žiūrėkite brėžinėlį)

I brėžinio langelius, reikės įrašyti skaičius, kuriuos sužinosite atlikę nurodytus veiksmus. Skersai: 1. 72-36=? 3. 9x8=? 4. 50-25=? 5. 10x0=? 6. 121:11=? Žemyn: 1. 99:3=? 2. 4x2+4=? 3. 100x7+1=? (5 taškai)